

Jaarwerkplan Bureau Jeugdzorg Haaglanden

December 2013

Inhoud

Inleiding	4
1.1 Inleiding.....	4
1.2 Visie op de toekomst	5
1.3 Brede Integrale zorg voor Jeugd.....	5
1.4 Leeswijzer	6
2. Landelijke en (boven)regionale ontwikkelingen	7
2.1 Landelijke ontwikkelingen.....	7
2.1.1 Jeugdwet	7
2.1.2 Normenkader certificering	7
2.1.3 Wet maatschappelijke ondersteuning.....	8
2.1.4 Wet adolescentenstrafrecht.....	9
2.1.5 Wet herziening kinderschermingsmaatregelen	9
2.2 Regionale ontwikkelingen: het Regionaal Transitiearrangement Haaglanden	10
2.3 Bovenregionale ontwikkelingen	11
2.3.1 Perspectiefgericht werken	11
2.3.2 Zware / gespecialiseerde zorg	11
3. De relatie met de gemeentelijke (preventieve) jeugdzorg	13
3.1. Aansluiting	13
3.1.1. Aansluitingsafspraken.....	13
3.1.2. Veranderde werkwijze Toegang	13
3.1.3. Onderwijs –Jeugdzorg.....	13
3.2. Aandacht voor doelgroepen in de jeugdzorg.....	13
3.2.1. Slachtoffers van loverboys	13
3.2.3. Criminele jeugdigen 12-	14
3.2.4. Tiernermoeders.....	14
4. Activiteiten Bureau Jeugdzorg.....	15
4.1. Toegang	15
4.1.1. Cliëntgerichte financiering	15
4.1.2. Doorlooptijd indicatiestelling.....	15
4.1.3. Integratie Toegangsfuncties in het lokale veld	15
4.1.4. Zorgcoördinatie en nazorg	16
4.1.5. Crisisinterventie.....	16
4.2. Aanpak kindermishandeling	17
4.2.1. Meldingen kindermishandeling en doorlooptijden	17
4.2.2 Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.....	17
4.2.3. Pilot veiligheid van kinderen in het gezin Zoetermeer	17
4.3. Jeugdbescherming.....	18
4.3.1. Verbetering samenwerking met de Raad voor de Kinderbescherming	18
4.3.2. Verminderen en verkorten ondertoezichtstellingen	18
4.3.4. Invoering nieuwe methodiek voorgedij	20
4.4. Jeugdreclassering	21
4.4.1. Jeugdreclassering en dubbele maatregelen	21
4.4.2. Netwerk- en trajectberaad	21
4.4.3 Inzet Bureau Jeugdzorg in het Veiligheidshuis	21

5. Kwaliteit en veiligheid.....	23
5.1. Kwaliteit	23
5.1.1 HKZ (Harmonisatie Kwaliteit Zorgproces)	23
5.1.2 Interne audits.....	23
5.2. Inspectie en veiligheid	23
5.2.1. Inspectiezaken	23
5.2.2 Veiligheid.....	23
5.2.3. Rapport commissie Samson en commissie Rouvoet	23
5.3. Klachten- en cliëntenbeleid	24
5.3.1. Klachtenbeleid	24
5.3.2. Cliëntenbeleid.....	24
5.3.3. Vertrouwenspersoon	24
5.4. Vermindering regeldruk.....	24
6. Risicomanagement.....	25
6.1 Transitie	25
6.2 Transformatie	25
6.3 Financiering van de jeugdzorg	25
6.4 Voorkomen Friciekosten	26
6.5 ICT en informatievoorziening	27
Bijlage 1 Trends en ontwikkelingen	28
Bijlage 2 Overzicht projecten en pilots 2014	31
Bijlage 3 Hoofdpunten Regionaal Transitiearrangement Haaglanden	34

Voorwoord bestuurder

Dit is een bijzonder jaarwerkplan. Als alles gaat zoals de wetgever het heeft gepland, dan is 2014 het laatste jaar in het bestaan van Bureau Haaglanden (Bureau Jeugdzorg). Op het moment van schrijven van dit plan, november 2013, heeft de Tweede Kamer ingestemd met de nieuwe Jeugdwet en zijn de Regionale Transitiearrangementen beoordeeld door de Landelijke Transitiecommissie Jeugd. Toch is nu nog veel onzeker. Omdat de financiële kaders nog niet bekend zijn, weten we nog niet precies hoe de nieuwe organisatie er na 1 januari 2015 uit moet zien. Bureau Jeugdzorg wil na 1 januari 2015 voortgaan als gecertificeerde instelling voor jeugdbescherming en jeugdreclassering. Bij voorkeur met de activiteiten in het drangkader (als jeugdigen en ouders hulp en zorg mijden), het nieuwe Advies – en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK) en de crisisinterventie voor de brede doelgroep van jeugdigen. Daarover zijn op het moment van schrijven van dit plan nog geen concrete afspraken opgenomen in het regionale transitiearrangement.

Ondertussen gaat het werk in 2014 gewoon door en blijven wij onze cliënten, de jeugdigen met ernstige en complexe opvoed- en opgroei problemen en hun ouders, zo goed als mogelijk helpen. We zijn alvast begonnen met de transformatie; medio 2014 zijn al onze medewerkers getraind in het oplossingsgericht werken volgens de benaderingswijze Veilig Thuis¹. De uitgangspunten van de nieuwe Jeugdwet die gericht zijn op het versterken van jeugdigen en hun ouders en het netwerk eromheen ondersteunen wij ook nu al. We willen met onze cliënten samenwerken vanuit hun eigen kracht. De nieuwe wet en de complete herschikking van het jeugdzorgstelsel heeft grote consequenties voor onze organisatie waar wij ons terdege op moeten voorbereiden. Dat zal in 2014 merkbaar zijn in alles wat wij doen. Wij stellen ons werk voor onze cliënten daarbij altijd voorop en zullen er alles aan doen om de continuïteit van onze zorg, óók die na 2014, te waarborgen.

In dit jaarwerkplan leest u hoe wij ons in Haaglanden voorbereiden op de transitie middels projecten en pilots, onder andere op het gebied van zorgvernieuwing en efficiënter en effectiever werken. Wij zijn voortdurend in overleg met de gemeenten in deze regio over de positie van Bureau Jeugdzorg en haar rechtsopvolger in het nieuwe stelsel. Ik houd u daarvan graag op de hoogte.

Ik wens u veel leesplezier.

Judith van Kranendonk
Bestuurder

---

¹ Voorheen SOS, deze naam wordt echter niet meer gebruikt.

Inleiding

1.1 Inleiding

Voor Bureau Jeugdzorg wordt 2014 een bijzonder jaar. Dit vloeit voort uit de nieuwe Jeugdwet, die op 1 januari 2015 in werking zal treden. Op grond van deze wet houdt Bureau Jeugdzorg vanaf die datum op te bestaan.

Het komende jaar staat in het teken van de stelselwijziging van de jeugdzorg en de daaruit voortvloeiende activiteiten op het gebied van transitie en transformatie. Het Regionaal Transitiearrangement Haaglanden, vastgesteld op 31 oktober 2013, is leidend in de uitwerking van nadere afspraken met de gemeenten in de regio Haaglanden. Bureau Jeugdzorg stelt op basis van deze afspraken scenario's op voor de toekomstige organisatie, waarin de continuïteit van zorg centraal staat en waarin deze Bureau Jeugdzorg een bijdrage levert aan een adequate infrastructuur van de jeugdzorg binnen de regio Haaglanden.

Dit jaarwerkplan is eind november 2013 geschreven en beschrijft de stand van zaken op dat moment. Het plan sluit aan bij de ambities van het Stadsgebied Haaglanden, zoals deze zijn beschreven in het concept Uitvoeringsprogramma 2014.

Bij de nadere uitwerking van het jaarwerkplan staat, naast de transitie en transformatie, de missie van Bureau Jeugdzorg centraal:

Bureau Jeugdzorg is er verantwoordelijk voor dat het kind dat ernstige en/of complexe problemen heeft, ondervindt of veroorzaakt de juiste hulp en bescherming krijgt zodat het veilig kan opgroeien.

De volgende vier strategische doelstellingen uit het Meerjarenbeleidsplan 2011-2014 volgen deze missie en geven daarmee de kaders voor de beleidsdoelstellingen die Bureau Jeugdzorg op het gebied van de decentralisatie van de jeugdzorg centraal stelt in 2014.

1. Bureau Jeugdzorg organiseert *samen met haar ketenpartners* al haar werkzaamheden rondom het kind en *het gezin*;
2. Bureau Jeugdzorg is *expert* in de coördinatie van zorg bij meervoudige gezinsproblematiek;
3. Bureau Jeugdzorg verbindt *samen met haar ketenpartners* de ketens zorg, onderwijs, veiligheid en volwassenenzorg ten behoeve van de jeugdige en het gezin;
4. Bureau Jeugdzorg stelt de oplossing boven de procedure.

Daarbij schakelt Bureau Jeugdzorg naadloos tussen:

- preventieve zorg, geïndiceerde jeugdzorg en nazorg;
- strafrechtelijke en civielrechtelijke maatregelen;
- jeugdzorg en volwassenenzorg;
- geestelijke gezondheidszorg, zorg voor licht verstandelijk beperkten en geïndiceerde jeugdhulpverlening;
- de interne afdelingen van Bureau Jeugdzorg, voor een optimale aansluiting van kennis en kunde ten behoeve van een goede interne doorstroom.

1.2 Visie op de toekomst

Op basis van de landelijke ontwikkelingen heeft Bureau Jeugdzorg een visie op de toekomst geformuleerd. Met deze visie wil Bureau Jeugdzorg zorgen voor de juiste inbedding van de kennis en kunde in het nieuwe jeugdzorgstelsel. De visie is toekomstgericht en beschrijft het doel dat Bureau Jeugdzorg nastreeft.

Deze visie luidt als volgt:

“Om daadwerkelijk tot een vernieuwing van het jeugdzorgstelsel te komen, is het werken aan een Brede Integrale Zorg voor Jeugd noodzakelijk, waarin een integraal jeugdzorgproces, integrale ketensamenwerking en integrale financiering en verantwoording gerealiseerd worden”.

Bureau Jeugdzorg is van mening dat, door te denken in zorgprocessen, de vernieuwing ontstaat voor de inrichting van het nieuwe jeugdzorgstelsel.

1.3 Brede Integrale zorg voor Jeugd

De brede integrale werkwijze gaat uit van een professional, met specialistische kennis, die zich richt op het gehele netwerk rondom een jeugdige, dus het gezin en het sociaal netwerk. Deze professional organiseert en coördineert het hele zorgnetwerk rondom een jeugdige. Hij of zij werkt intensief aan het opbouwen van een vertrouwensrelatie met de jeugdige en zijn/haar netwerk, zodat er voldoende basis ontstaat om de aandacht te richten op de positieve factoren in het netwerk. De professional werkt nadrukkelijk samen met het kind en zijn ouders. Er wordt uitgegaan van de eigen kracht van het gezin en het netwerk. De professional werkt oplossingsgericht volgens de methode Veilig Thuis. Alle medewerkers van Bureau Jeugdzorg zijn daarin getraind. Zij hebben ook oog voor problemen op het gebied van onderwijs, werk & inkomen en huisvesting en zoeken hiervoor overleg met de betreffende ketenpartners.

Om een integraal zorgproces te ontwikkelen, moet eerst inzichtelijk worden gemaakt uit welke functies het gehele zorgproces bestaat en hoe dit efficiënter kan worden ingericht. Het efficiënter inrichten van het zorgproces heeft een nauwe relatie met de interne ontschotting van de verschillende afdelingen binnen Bureau Jeugdzorg en een goede samenwerkingsrelatie met en tussen de huidige zorgpartijen. Om de integrale ketensamenwerking te optimaliseren is het noodzakelijk dat partijen een gezamenlijk standpunt innemen over de verantwoorde zorg en de bijbehorende prestatienormen.

Om tot een Brede Integrale Zorg voor Jeugd te komen, moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

1. Professionals zijn ingesteld op samenwerking met de jeugdige, het gezin en hulp- en dienstverleners uit diverse disciplines.
2. Er is een integraal zorgproces, waarbij het mogelijk is de verschillende fasen zowel gelijktijdig als opvolgend in te zetten.
3. Verschillende vormen van zorg en hulp rond de jeugdige en zijn gezin zijn op elkaar afgestemd.

Deze voorwaarden dienen als leidraad voor Bureau Jeugdzorg om zich in 2014 voor te bereiden op de toekomst en hiermee een belangrijke bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van een innovatief jeugdzorgstelsel.

1.4 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk volgt een beschrijving van de meest relevante landelijke en (boven)regionale ontwikkelingen.

Hoofdstuk 3 gaat in op de relatie met de gemeentelijke (preventieve) jeugdzorg. Centraal in dit hoofdstuk staat de aansluiting tussen Bureau Jeugdzorg en de lokale partners. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk aandacht besteed aan specifieke doelgroepen binnen de jeugdzorg, zoals de slachtoffers van loverboys en criminele jeugdigen jonger dan 12 jaar.

Hoofdstuk 4 geeft een beschrijving van de verschillende activiteiten van Bureau Jeugdzorg op het terrein van Toegang, de aanpak van kindermishandeling, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering.

Bureau Jeugdzorg is verantwoordelijk voor de kwalitatief goede en betrouwbare uitvoering van haar wettelijke taken. Belangrijk is hierbij dat rekening gehouden wordt met de onderwerpen veiligheid en kwaliteit. Hoofdstuk 5 gaat hier nader op in.

Hoofdstuk 6 bevat een beschrijving van het risicomanagement, waarbij de nadruk wordt gelegd op de transitie en transformatie van de jeugdzorg.

Dit jaarwerkplan bevat verder nog een drietal bijlagen:

- een overzicht van actuele trends en ontwikkelingen;
- een overzicht van projecten en pilots waaraan Bureau Jeugdzorg in 2014 deelneemt;
- de hoofdpunten uit het Regionaal Transitiearrangement Haaglanden.

2. Landelijke en (boven)regionale ontwikkelingen

2.1 Landelijke ontwikkelingen

Bij de voorbereidingen op de transitie van de jeugdzorg handelt Bureau Jeugdzorg conform de huidige wet- en regelgeving. Tegelijk houdt Bureau Jeugdzorg gewijzigde of nieuwe wetgeving voor ogen.

In het onderstaande wordt een aantal wetswijzigingen beschreven, waarbij de gevolgen voor de werkzaamheden van Bureau Jeugdzorg voor het komende jaar in beeld worden gebracht.

2.1.1 Jeugdwet

Op 17 oktober 2013 heeft de Tweede Kamer ingestemd met het wetsvoorstel Jeugdwet. Na goedkeuring door de Eerste Kamer zal de nieuwe Jeugdwet op 1 januari 2015 in werking treden. Vanaf dat moment is de gemeente verantwoordelijk voor alle jeugdhulp (inclusief specialistische hulp zoals jeugd-ggz en gesloten jeugdhulp), de uitvoering van kindbeschermingsmaatregelen en de jeugdreclassering. In samenhang hiermee wordt een omslag gemaakt van een stelsel gebaseerd op een wettelijk recht op zorg (aanspraak) naar een stelsel op basis van een voorzieningsplicht voor de gemeente (voorziening). De gemeente treft een voorziening op het gebied van jeugdhulp, deze voorziening kan zowel een algemene, vrij toegankelijke voorziening zijn als een individuele voorziening. Een individuele voorziening zal vaak betrekking hebben op meer gespecialiseerde zorg. De gemeente bepaalt zelf welke hulp vrij toegankelijk is en welke niet.

Ondersteuning wordt zoveel mogelijk in de eigen omgeving van het kind en het gezin geboden. De uitgangspunten van eigen kracht en één gezin, één plan, één regisseur staan hierbij centraal. In een gesprek met de jongere, de ouders en het sociale netwerk zal in beeld gebracht worden wat de hulpvraag is en of en op welke manier de eigen kracht van de jeugdige, het gezin en het sociale netwerk kan worden ingezet. De professional dient de afweging te kunnen maken of de ingezette zorg, naar aanleiding van de hulpvraag van het gezin, voldoende is om de veiligheid van het kind te garanderen. Voor de niet vrij toegankelijke vormen van jeugdhulp zal beoordeeld worden of de jeugdige of zijn ouders deze ondersteuning daadwerkelijk nodig hebben. De competenties die nodig zijn voor de bepaling van welke jeugdhulp nodig is, worden uitgewerkt met relevante partijen, zoals de gemeente en verschillende zorgaanbieders.

In het gedwongen kader is gekozen om de huidige keten – Raad voor de Kinderbescherming, rechter, Bureau Jeugdzorg- te behouden, zij het dat gecertificeerde instellingen de plaats innemen van de Bureaus Jeugdzorg. De rechter draagt de maatregel direct op aan de gecertificeerde instelling, zonder tussenkomst van de gemeente. Indien blijkt dat er tijdens de uitvoering van de maatregel jeugdhulp nodig is, is de gecertificeerde instelling verantwoordelijk voor het inschakelen van deze hulp. De (gezins)voogdijwerker en de jeugdreclasserder zijn in de Jeugdwet *casusregisseur*, geen hulpverlener. De gemeente heeft de vrijheid om de Raad voor de Kinderbescherming en de gecertificeerde instelling al in een vroeg stadium bij een gezinssituatie te betrekken, waardoor een kindbeschermingsmaatregel soms voorkomen kan worden.

2.1.2 Normenkader certificering

Zoals aangegeven, worden vanaf 1 januari 2015 de jeugdbescherming en de jeugdreclassering uitgevoerd door organisaties die in het bezit zijn van een geldig certificaat. Dit certificaat wordt verkregen indien men voldoet aan de eisen zoals die zijn geformuleerd in het normenkader, dat in september 2013 is gepubliceerd.

Het normenkader biedt een overzicht van de eisen gericht op het borgen van kwaliteit van de uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering waaraan minimaal moet worden voldaan. Door te voldoen aan de genoemde eisen kan een uitvoerende organisatie van jeugdbescherming en jeugdreclassering worden gecertificeerd.

Specifieke doelen van het certificeren van de uitvoerende organisatie met behulp van dit normenkader zijn de volgende:

- Stimuleren en ondersteunen van de uitvoerende organisatie in het continu verbeteren van de kwaliteit van de organisatie teneinde de verwachte resultaten te behalen en te borgen.
- Vertrouwen geven aan gemeenten dat een uitvoerende organisatie voldoet aan de basale eisen voor het borgen van de kwaliteit van de uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering.
- Rechtsgelijkheid en rechtszekerheid voor jeugdigen en het gezin borgen bij de uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Bureau Jeugdzorg heeft de aanvraag voor certificering inmiddels in gang gezet en past, vooruitlopend op de certificering, de zorgkwaliteit zoveel mogelijk aan het normenkader aan.

2.1.3 Wet maatschappelijke ondersteuning

Vanaf 1 januari 2015 krijgen de gemeenten ook de taak zorg te dragen voor de organisatie, inrichting en uitvoering van een Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK). In de Jeugdwet wordt bepaald dat aan de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) een nieuwe paragraaf wordt toegevoegd waarin taken en bevoegdheden inzake het AMHK bij de gemeenten worden belegd. Daarnaast valt het AMHK onder het kwaliteitsregime en toezichtregime van de Jeugdwet.

Met de verankering van het AMHK in de WMO wordt gezorgd voor één wettelijk kader voor alle meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling. De inhoudelijke doelstelling voor de samenvoeging van het AMK en het SHG in het AMHK is één integrale aanpak (één gezin, één plan), meer samenhang in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling en het bieden van helderheid aan zowel burgers als professionals over waar ze terecht kunnen met meldingen.

De gemeente voert de regie over de brede ketenaanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling en bepaalt de schaalgrootte, de visie op een geïntegreerd AMHK, de functies van het AMHK en de ontwikkeling en implementatie van de geïntegreerde werkwijze van het AMHK. Van de gemeente wordt daarnaast verwacht dat zij op bovenlokaal niveau samenwerkt en dat het stoppen en behandelen van schadelijke gevolgen van geweld en kindermishandeling op een geïntegreerde wijze wordt aangepakt. De gemeente mag de uitvoering van de AMHK taken aan een (reeds bestaande) rechtspersoon opdragen, mits er één front office ontstaat met één centraal telefoonnummer. De gemeente mag er ook voor kiezen hiervoor wel een aparte rechtspersoon in te richten. De wet verzet zich niet tegen het uitvoeren van AMHK taken door gecertificeerde instellingen.

In de Memorie van Toelichting van de Jeugdwet is vastgelegd dat het AMHK fungeert als herkenbaar en toegankelijk meldpunt voor alle gevallen of vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het AMHK geeft daarnaast advies en consult aan de melder en doet onderzoek naar aanleiding van een melding van geweld in huiselijke kring, waaronder kindermishandeling, om te bepalen of sprake is van kindermishandeling of een andere vorm van geweld in huiselijke kring. Het AMHK informeert, indien nodig, de politie en de Raad voor de Kinderbescherming en schakelt passende hulpverlening in. Zodra blijkt dat vrijwillige hulpverlening de problemen niet kan oplossen en een kind bedreigd wordt in zijn ontwikkeling, draagt het AMHK de casus onmiddellijk over aan de Raad voor de Kinderbescherming.

Bureau Jeugdzorg benadrukt het belang van de positie van het AMHK binnen het jeugdzorgdomein, om hiermee de specialistische aanpak van kindermishandeling en de verbinding met de jeugdketen te kunnen borgen. Op het moment van schrijven van dit Jaarwerkplan is het nog niet duidelijk op welke wijze het AMHK in de regio Haaglanden zal worden vormgegeven.

2.1.4 Wet adolescentenstrafrecht

Het wetsvoorstel, dat naar verwachting op 1 juli 2014 in werking treedt, voert een afzonderlijk strafrecht voor adolescenten in: jeugdigen en jongvolwassenen in de leeftijd van 15 tot 23 jaar.

Met het wetsvoorstel wordt voorzien in een dadergerichte aanpak van jeugdigen en jongvolwassenen. Het doel van dit wetsvoorstel is om de ontwikkelingsfase van de adolescent bij de straftoemingsbeslissing te betrekken en beter af te stemmen op de persoon van de dader en alle omstandigheden van het geval. Bij deze gedifferentieerde aanpak moet rekening worden gehouden met tal van factoren, zoals de vraag of het accent moet liggen op vergelding, of juist op de bescherming van de samenleving tegen de dader, of zelfs op bescherming van de dader tegen zichzelf. Daarnaast moet rekening worden gehouden met de leeftijd en de geestelijke ontwikkeling van de dader.

Het wetsvoorstel gaat uit van maximale flexibiliteit rond de leeftijdsgrens van 18 jaar. Zo kan een sanctie uit het gewone strafrecht worden toegepast bij een minderjarige en een sanctie uit het jeugdstrafrecht bij een jongvolwassene.

Het kabinet heeft in het kader van het jeugd- en adolescentenstrafrecht gekozen voor een breed pakket van strafrechtelijke sancties en andere strafrechtelijke interventies die flexibel kunnen worden ingezet, afhankelijk van de persoon van de verdachte en alle omstandigheden en perspectieven van het geval.

2.1.5 Wet herziening kindbeschermingsmaatregelen

De Wet herziening kindbeschermingsmaatregelen treedt op 1 januari 2015 in werking. In deze wet zijn de doelen van een ondertoezichtstelling duidelijker geformuleerd en de taken van Bureau Jeugdzorg (danwel de gecertificeerde instelling als rechtsopvolger), de Raad voor de Kinderbescherming en de kinderrechter helderder afgebakend. Ook krijgt Bureau Jeugdzorg meer bevoegdheid om informatie op te vragen bij derden over de situatie van het kind en zijn of haar gezin.

Gezien de verregaande implicaties van deze nieuwe wet voor het werkproces, volgt Bureau Jeugdzorg deze ontwikkelingen nauwlettend. Om medewerkers goed voor te bereiden, wordt de interne opleiding aangepast en wordt nauw afgestemd met ketenpartners.

2.2 Regionale ontwikkelingen: het Regionaal Transitiearrangement Haaglanden

Voortvloeiend uit de nieuwe Jeugdwet zullen gemeenten op bovenlokaal niveau moeten samenwerken. Dit geldt in ieder geval voor een aantal taken zoals de uitvoering van kinderschermingsmaatregelen, jeugdreclassering en bepaalde specialistische vormen van zorg en gesloten jeugdhulp in het kader van ernstige opgroei- en opvoedingsproblemen.

De negen gemeenten binnen de regio Haaglanden werken intensief samen. Zo is het Uitvoeringsprogramma 2014 een coproductie tussen het Stadsgewest en de gemeenten, een traject dat samenvloeit met de totstandkoming van het Regionaal Transitiearrangement Haaglanden.

Op 31 oktober 2013 is het Regionaal Transitiearrangement Haaglanden opgeleverd: voor Bureau Jeugdzorg een cruciaal en richtinggevend document voor de jaren 2014 en verder. In bijlage 3 zijn de hoofdpunten van het arrangement weergegeven.

Het arrangement bevat volop kansen voor de toekomst, hoewel veel vraagstukken in het jaar 2014 nog nader moeten worden uitgewerkt. In die zin kan het Regionaal Transitiearrangement Haaglanden worden beschouwd als een tussenproduct waarin reeds gemaakte afspraken samenkomen en waarin vooruit gekeken wordt naar de mijlpalen die de komende periode op de agenda van de negen gemeenten, de huidige financiers en de jeugdzorginstellingen staan.

Een van de afspraken in het Regionaal Transitiearrangement Haaglanden is dat gemeenten en aanbieders gezamenlijk een Innovatieagenda opstellen voor de jaren 2014, 2015, 2016 en 2017. Het vertrekpunt voor de Innovatieagenda is de jeugd, maar er is ook ruimte voor het brede sociale domein. De Innovatieagenda wordt uiterlijk op 1 februari 2014 door colleges van B&W en gemeenteraden vastgesteld.

Via een drietal sporen geeft Bureau Jeugdzorg concreet vorm aan innovatie:

1. Een integrale benadering (bijvoorbeeld door de inzet van medewerkers van Bureau Jeugdzorg in het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), intensieve samenwerking met partners in de zorgketen, onderwijsketen en veiligheidsketen);
2. Uitgaan van de eigen kracht van de cliënt en zijn omgeving (bijvoorbeeld via Veilig Thuis, zorgcoördinatie, nazorg en de inzet van familienetwerkberaden);
3. Een zo vroeg mogelijke inzet van kennis en expertise (bijvoorbeeld door het verlenen van ambulante hulpverlening zonder indicatiebesluit).

In de hoofdstukken 3 en 4 wordt hierop verder ingegaan.

2.3 Bovenregionale ontwikkelingen

Een aantal onderwerpen wordt op bovenregionaal niveau georganiseerd, vooral vanwege het feit dat deze te kostbaar zijn om op regionaal niveau te ontwikkelen en organiseren.

2.3.1 Perspectiefgericht werken

Samen met de zorgaanbieders heeft Bureau Jeugdzorg ‘perspectiefgericht werken’ ontwikkeld. Bureau Jeugdzorg en de betrokken zorgaanbieders stellen met het gezin een langetermijnperspectief vast en koppelen daar een trajectindicatie aan. Met deze benadering wordt meer inzicht geboden in het eindperspectief, worden lacunes in het zorgaanbod tijdig ontdekt en wordt een verkorting van de duur van geïndiceerde zorg beoogd.

2.3.2 Zware / gespecialiseerde zorg

2.3.2.1 Implementatie van trajectzorg

Het Ministerie van Volksgezondheid, welzijn en Sport (VWS) heeft bepaald dat de JeugdzorgPlus-instellingen de komende jaren hun capaciteit moeten ombouwen naar trajecten die jeugdigen –via een resultaatgerichte aanpak- een realistisch perspectief bieden op een zo stabiel mogelijke leefsituatie. Deze resultaatgerichte aanpak maakt het van belang dat betrokken partijen (Bureaus Jeugdzorg, JeugdzorgPlus-aanbieders, open jeugdzorgaanbieders en aanbieders van jeugd- en opvoedhulp) sluitende afspraken maken over de toeleiding naar zorg, de coördinatie van zorg, de regie op de gemaakte afspraken tussen de aanbieders van zorg en de informatie-uitwisseling met de gezinsvoogden.

Met specialistische ketenzorg wordt bedoeld: zorg voor jeugdigen met ernstige opgroei- en opvoedproblemen die de ontwikkeling naar volwassenheid ernstig belemmeren. Deze problemen zijn van dien aard dat er een aansluitend geheel van 24-uurs verblijf, zorg en behandeling nodig is, zodat de jeugdige kan toegroeien naar een aanvaardbaar en stabiel niveau van zelfstandig maatschappelijk functioneren. Hoewel de voorkeur uitgaat naar het inzetten van hulp in de thuissituatie, blijkt in de praktijk dat dit soms ontoereikend is. Deze doelgroep komt in aanmerking voor specialistische ketenzorg, een intensieve en/of specialistische vorm die niet vanuit een zorgaanbieder kan worden geboden. Dit betekent dat binnen de specialistische ketenzorg een uithuisplaatsing (doorgaans gedwongen, maar in een toenemend aantal gevallen vrijwillig) aan de orde is en er sprake is van begeleiding door een (gezins)voogd.

Dit samenspel tussen de diverse zorginstellingen betreft een ingewikkeld vraagstuk op het gebied van logistiek, financiën en de onderlinge afstemming, waarvoor eenduidige regie noodzakelijk is.

De ervaring leert dat JeugdzorgPlus veelal wordt ingezet als laatste redmiddel om een jeugdige weer op het goede spoor te krijgen. Het gevolg hiervan is dat een belangrijk deel van de plaatsingen in de JeugdzorgPlus instellingen crisisplaatsingen zijn. Mede daardoor is niet altijd mogelijk om de jeugdige de meest geschikte plek te geven. Dit leidt vervolgens tot onnodige overplaatsingen. Daarnaast heeft de jongere vaker ‘faalmomenten’ meegemaakt. Immers, alle tot dan toe geboden hulpverlening moet eerst stagneren, voordat bij de huidige werkwijze de jongere aangemeld wordt voor JeugdzorgPlus. De behandeling wordt hierdoor minder effectief. Het zelfbeeld van de jongere kan hierdoor ernstig worden beschadigd. Teveel negatieve ervaringen binnen de reguliere jeugdzorg maken een jeugdige minder ontvankelijk voor hulp. In de praktijk blijkt inmiddels dat hoe eerder een jeugdige in een hulpverleningstraject gebruik maakt van het aanbod van de JeugdzorgPlus, hoe groter de kans op succesvolle doelrealisatie. Een risicoanalyse in een vroeg stadium, waarbij eerder de JeugdzorgPlus in het traject wordt overwogen en opgenomen, is succesvoller en minder belastend voor jeugdige, de groepsgenoten en de betrokken instellingen. Ook de samenwerking tussen verschillende instellingen en hulpvormen draagt hieraan bij. Het is zodoende van belang om in een vroeg stadium op actieve wijze te anticiperen op de mogelijke

'hulpverleningsloopbaan' van de jeugdige en de expertise van de zorgaanbieders (waaronder de JeugdzorgPlus) in te zetten voor advies en overleg.

2.3.2.2 Plaatsingscoördinatie JeugdzorgPlus regio Zuid-West (PCZW):

Bureau Jeugdzorg Haaglanden verzorgt in het huidige jeugdstelsel de plaatsingscoördinatie voor de JeugdzorgPlus. De plaatsingscoördinatoren zijn hiermee verantwoordelijk voor de toeleiding van alle jeugdigen met een gesloten machtiging in de regio Zuid-West naar de best passende JeugdzorgPlus-instelling. Bureau Jeugdzorg Haaglanden verricht de functie van plaatsingscoördinatie voor de Bureaus Jeugdzorg Haaglanden, Zuid-Holland en Rotterdam, alsmede voor de landelijk werkende instellingen (Leger des Heils en William Schrikker Groep). De PCZW is sinds 2012 onderbracht in het Service Centrum Haaglanden.

In 2014 zal PCZW de ontwikkelingen richting transitie van de jeugdzorg naar gemeenten ondersteunen door te informeren en adviseren op basis van expertise, ervaring en cijfermatig onderbouwde kennis van de JeugdzorgPlus en zal zij een verbindende factor zijn tussen de zorgaanbieders, de Bureaus Jeugdzorg en gemeenten.

3. De relatie met de gemeentelijke (preventieve) jeugdzorg

3.1. Aansluiting

3.1.1. Aansluitingsafspraken

De aansluiting tussen de lokale partners en Bureau Jeugdzorg is voor een zorgvuldige informatie-uitwisseling over en doorstroom van jeugdigen van groot belang. Met de Jeugdwet zal de zorg dichterbij de jeugdige en het gezin integraal worden georganiseerd en geregisseerd. Bureau Jeugdzorg heeft zich de afgelopen jaren ingezet om dit proces in samenwerking met partners in de CJG's, het onderwijs en andere lokale organisaties vorm te geven.

3.1.2. Veranderde werkwijze Toegang

Bureau Jeugdzorg streeft ernaar om de juiste zorg zoveel mogelijk binnen het vrijwillig kader te organiseren. De inzet in het vrijwillig kader wordt in overleg met het Stadsgewest zodoende steeds meer op maat aangeboden. Door middel van vroegtijdige en versterkte inzet in het vrijwillig kader, waarbij via het één gezin, één plan, één regisseur principe wordt gewerkt en waar indien mogelijk het netwerk bij wordt betrokken, wordt de noodzaak voor een rechterlijke maatregel voorkomen of kan deze maatregel zo kort mogelijk gehouden. Bureau Jeugdzorg zal in 2014 in alle CJG's of gelijkwaardige wijkgerichte samenwerkingsverbanden in Haaglanden worden vertegenwoordigd. Dit gebeurt zowel op uitvoerend als managementniveau. Verder zal Bureau Jeugdzorg streven naar een zo groot mogelijke inzet van ambulante zorg zonder dat daaraan voorafgaand een indicatiebesluit nodig is. Indien een indicatiebesluit wel voor de gewenste zorg vereist is, kan gedurende het indicatietraject parallel zorg worden geboden. Samen met Stichting Jeugdformaat heeft Bureau Jeugdzorg een integrale werkwijze ontwikkeld. In 2014 wordt bij gezinnen met enkelvoudige problematiek aan de hand van deze werkwijze zorg ingezet.

3.1.3. Onderwijs –Jeugdzorg

In het onderwijs wordt steeds meer maatwerk geleverd, zodat het interne zorgproces stevig kan worden ondersteund, er kan worden geanticipeerd op snelle inzet van hulpverlening of de organisatie van de uitbreiding van zorg indien er sprake is van zware problematiek.

In bijlage 2 wordt ingegaan op een aantal pilots en projecten die betrekking hebben op de aansluiting tussen onderwijs en jeugdzorg, zoals het Voorlopersproject en de Thuiszitterstafel.

3.2. Aandacht voor doelgroepen in de jeugdzorg

3.2.1. Slachtoffers van loverboys

Bureau Jeugdzorg heeft meegewerkt aan een verkennend onderzoek naar de omvang van loverboy problematiek van het expertisecentrum voor jeugd, samenleving en ontwikkeling (JSO). Dit heeft tot het inzicht geleid dat de problematiek met betrekking tot loverboys aanzienlijk is. Hierop is een aantal medewerkers van Bureau Jeugdzorg een deskundigheidsbevordering aangeboden, waardoor Bureau Jeugdzorg als organisatie beter in staat is signalen op te vangen van zowel slachtoffers als plegers. Met het tijdig signaleren van de problematiek wordt getracht zwaardere problematiek ten aanzien van mensenhandel en uitbuiting te voorkomen. Elke zes weken vindt een 18- overleg plaats tussen de GGD, Stichting Jeugdformaat, politie, Middin, Stichting Wende, MEE, Shop en Bureau Jeugdzorg waarin Bureau Jeugdzorg zaken waarbij loverboyproblematiek wordt vermoed of geconstateerd inbrengt.

3.2.2. De leeftijdsgroep 16+

Binnen de doelgroep van Bureau Jeugdzorg is veel verschil in de problematiek per leeftijdsgroep van het kind. Bij jongeren die de leeftijd van 16 jaar hebben bereikt, wordt vaker de nadruk gelegd op de weg naar zelfstandigheid. Het is voor Bureau Jeugdzorg van belang om bij deze jongeren ook te anticiperen op de situatie na hun 18^e jaar.

De netwerkgerichte benadering ondersteunt dit proces door in een vroeg stadium te bezien welke personen in het netwerk buiten de hulpverleningscontext betrokken kunnen worden.

Wanneer de jongeren moeilijk te bereiken zijn, of wanneer nazorg noodzakelijk is, kan Bureau Jeugdzorg door middel van het Jeugdinterventieteam (JIT) ook een gespecialiseerd hulpaanbod voor de doelgroep 16-23 jaar aanbieden. Het JIT wordt eveneens ingezet wanneer vanuit het Veiligheidshuis wordt verzocht om in te zetten op overlastgevendende groepen.

Ook in het gedwongen kader is de aandacht voor de doelgroep 16-23 jaar gegroeid. Naast de inzet om na afloop van een maatregel nazorg te bieden, wordt middels de nieuwe methodiek voorgedij perspectiefgericht gewerkt aan langdurige steun binnen het netwerk. Bovendien zal het adolescentenstrafrecht vanaf 2014 meer mogelijkheden bieden om jongeren tussen de 16-23 jaar een passend hulpaanbod te bieden.

Pilot Integraal werkend team adolescentgerichte aanpak

De huidige doelgroep van het JIT bestaat voor een groot deel uit cliënten die voorafgaand aan het JIT traject een jeugdbeschermings- of reclasseringsmaatregel hebben gehad. Deze jongeren zijn na afloop van de maatregel veelal teruggevallen of bleken op achttienjarige leeftijd jaar nog niet ten volle in staat om hun leven op meerdere leefgebieden op orde te brengen.

Gebleken is dat de hulpverleningstrajecten van het JIT over het algemeen tot minder terugval, dus tot grotere zelfredzaamheid van de jeugdige en een hogere cliënttevredenheid leiden. Dit leidt ook tot een grotere medewerkerstevredenheid voor de aanpak van het JIT.

Bureau Jeugdzorg is in 2013 een pilot gestart waarbij er vanuit een mixed team van medewerkers Jeugdbescherming, -reclassering en Dubbele Maatregel wordt geëxperimenteerd met het invoegen van de JIT methodiek gedurende de maatregel.

In de pilot wordt onderzocht wat de meerwaarde van deze aanvulling op de maatregel bij jeugdigen in en richting de adolescentenleeftijd is.

3.2.3. Criminele jeugdigen 12-

Bureau Jeugdzorg heeft voor de aanpak van kinderen onder de 12 jaar die delictgedrag vertonen een Jeugdpreventieteam 12- (JPT 12-team) opgericht en een methodiek ontwikkeld. Delictgedrag bij kinderen onder de 12 jaar is een zorgelijk signaal voor de verdere ontwikkeling van een kind, waardoor het belangrijk is om vroegtijdig in te grijpen en een preventief hulpverleningstraject te bieden. Het doel van een JPT 12- traject is het voorkomen van recidive.

In overleg met de gemeente Den Haag en het Stadsgewest is besloten dat de JPT12- aanpak in 2014 in de reguliere CJG-activiteiten geïntegreerd zal zijn. Bovendien zal er in 2014 bij alle nieuwe cliënten een risicotaxatie- instrument worden gebruikt waarin de mogelijke aanwezigheid van criminogene factoren is opgenomen.

3.2.4. Tienermoeders

Bureau Jeugdzorg acht de opvang en begeleiding van tienermoeders van groot belang. De aandacht in de begeleiding van deze kwetsbare groep is naast verzelfstandiging en het opdoen van opvoedingsvaardigheden, ook gericht op het voorkomen of stoppen van huiselijk geweld. Bureau Jeugdzorg taxeert de eventuele risico's voor het jonge kind en leidt de tienermoeders naar hulpverlening van Jeugdformaat, Stichting Wende of anderszins. Ook het JIT wordt bij deze groep veelvuldig ingezet. Indien een indicatiebesluit noodzakelijk is voor de in te zetten hulpverlening, wordt de hulpverlening parallel aan het indicatietraject opgestart.

4. Activiteiten Bureau Jeugdzorg

4.1. Toegang

4.1.1. Cliëntgerichte financiering

Bureau Jeugdzorg ontwikkelt sinds 2012 een andere financierings- en verantwoordingswijze. Het uitgangspunt hierbij is dat de resultaten op cliëntniveau de basis voor financiering vormen. Samen met het Stadsgewest is met deze vorm van verantwoording in 2013 middels een cliëntgerichte financieringswijze in de Toegang (uitgezonderd AMK en CIT) gestart. Deze wijze stelt de medewerkers in staat om veel meer cliëntgericht en oplossingsgericht tewerk te gaan. Daarnaast biedt het Stadsgewest aan Bureau Jeugdzorg de mogelijkheid om de besparing als gevolg van de verminderde instroom in de Jeugdbescherming als gevolg van de versterkte inzet in het vrijwillig kader, in te zetten door uitvoering van de zogenaamde drangfunctie. Door extra inzet in het vrijwillig kader door toepassing van oplossingsgerichte aanpak samen met het gezin wordt waar mogelijk de inzet van dwang voorkomen. Bovendien wordt de inzet van de verschillende toegangsactiviteiten niet belemmerd door een financieringsconstructie per activiteit maar kan Bureau Jeugdzorg door de nieuwe wijze van financiering kiezen voor de activiteit die voor de cliënt tot het beste resultaat zal leiden. Hier tegenover staat een kwalitatieve verantwoording aan het Stadsgewest.

Bureau Jeugdzorg zal de besteding van haar middelen in 2014 volgens afspraak met het Stadsgewest verantwoorden aan de hand van een aantal gestelde kwaliteitsnormen. Verder zal Bureau Jeugdzorg de financierings- en verantwoordingswijze, in lijn met de wensen in de regio, doorontwikkelen tot een betrouwbare en inzichtelijke wijze van resultaatgerichte verantwoording.

4.1.2. Doorlooptijd indicatiestelling

De toegang tot de jeugdzorg wordt in 2014 in de CJG's of gelijkwaardige wijkgerichte samenwerkingsverbanden geregeld. Dat houdt in dat de aanmeldingstrajecten zich zullen verplaatsen. Na aanmelding zal Bureau Jeugdzorg een besluit nemen over het al dan niet starten van een screening. Wanneer de hulp een indicatiebesluit behoeft, zal deze binnen de daarvoor vastgestelde doorlooptijdnormen worden opgesteld. Dit betekent dat minimaal 90 % van de indicatiebesluiten binnen 35 dagen zal zijn opgesteld.

4.1.3. Integratie Toegangsfuncties in het lokale veld

De organisatie van de toegang naar de jeugdzorg zal met de Jeugdwet onder de taken van het CJG of een gelijkwaardig wijkgericht samenwerkingsverband komen te vallen. Bureau Jeugdzorg zal zich in 2014 op deze verandering voorbereiden door de huidige taken op een zo verantwoord mogelijke wijze in het nieuwe stelsel te beleggen. Hierdoor zal ook na 2014 de probleemanalyse en toe- en doorgeleiding naar zorg kunnen worden gecontinueerd. Verder zullen taken als het verzoeken van onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming, casemanagement, zorgcoördinatie en nazorg ook na 2014 dienen te worden voortgezet.

Bureau Jeugdzorg zal het komende jaar verantwoordelijkheid voor deze taken blijven dragen en zal dit in 2014 vanuit het CJG of gelijkwaardige wijkgebonden samenwerkingsverbanden organiseren. De toegangsmedewerkers van Bureau Jeugdzorg maken in Den Haag onderdeel uit van het CJG-team, waardoor zij de instroom multidisciplinair kunnen beoordelen. Coördinatie van de Centra wordt grotendeels door leidinggevendenden van Bureau Jeugdzorg opgepakt. Ook in de randgemeenten zal de instroom van jeugdzorg in de wijkgerichte samenwerkingsverbanden in 2014 vorm krijgen. De voorwaarden voor de integratie van de toegangsfuncties worden met de gemeenten uitgewerkt.

4.1.4. Zorgcoördinatie en nazorg

Zorgcoördinatie

Bureau Jeugdzorg is verantwoordelijk voor het casemanagement en daarmee ook voor de organisatie van zorgcoördinatie. Binnen de justitiële maatregelen wordt zorgcoördinatie door Bureau Jeugdzorg uitgevoerd, in het vrijwillig kader worden hiervoor ook de mogelijkheden binnen het netwerk van het gezin of van betrokken partnerorganisaties onderzocht.

Vooral bij de multi-problemegezinnen die door de politie in het kader van huiselijk geweld zijn aangemeld, is zorgcoördinatie door Bureau Jeugdzorg de afgelopen jaren geïntensiveerd.

Bij deze gezinnen wordt gebruik gemaakt van de drangfunctie van Bureau Jeugdzorg: de gezinnen vallen qua problematiek vaak terug en behoeven zodoende monitoring en afstemming binnen de hulpverlening teneinde de bescherming van het kind te borgen.

Nazorg

Wanneer er sprake is van geïndiceerde hulpverlening voert Bureau Jeugdzorg de regie op de nazorg uit. Dit houdt in dat Bureau Jeugdzorg regie heeft om na een zorgvuldig verloop van het hulpverleningstraject zorg te dragen voor een vervolging of organisatie van de overdracht aan hulp buiten de jeugdzorg. Indien de cliënt zijn 18^e levensjaar heeft bereikt, heeft Bureau Jeugdzorg de mogelijkheid om de zorg voort te zetten wanneer dit nodig is om zelfstandigheid te bereiken.

Bureau Jeugdzorg betreft hierbij de partners in het CJG of daarbuiten.

Bureau Jeugdzorg heeft, om nazorg nadrukkelijker te verankeren in haar zorgverleningsproces, de volgende acties ondernomen:

- in het nog geldende indicatiebesluit wordt een na te streven doel geformuleerd dat is gericht op de periode na de zorgverlening;
- de nazorgchecklist is opgenomen in het werkproces van onze professionals;
- ruim voor afloop van een ondertoezichtstelling wordt door de gezinsvoogd een risico-analyse gemaakt en wordt de kracht van het netwerk van de jeugdige in kaart gebracht en, als daar aanleiding toe is, naar gehandeld.

4.1.5. Crisisinterventie

De Crisisdienst Jeugd is een samenwerking tussen Bureau Jeugdzorg, de Jeugd-Geestelijke Gezondheidszorg (JeugdGGZ) van de Jutters en Stichting MEE. Het team is 7 x24 uur bereikbaar en beschikbaar. De expertise voor Licht Verstandelijk Beperkte (LVB) jeugdigen/ouders in crisis is in 2013 aan de crisisdienst toegevoegd.

De Crisisdienst Jeugd heeft de volgende drie kerntaken, die voortvloeien uit bepalingen in De Wet op de Jeugdzorg en de Wet Tijdelijk huisverbod:

1. Snelle crisisinterventie voor jeugdigen en hun gezin.
2. Inrichten en aanbieden van een crishulpaanbod buiten kantoortijd voor cliënten die in een crisis verkeren. Het gaat hierbij zowel om cliënten die al worden begeleid door Bureau Jeugdzorg als om cliënten die zich voor het eerst melden of gemeld worden.
3. Het maken van een risico analyse en een veiligheidsplan voor minderjarigen en hun gezin in procedures van een huisverbod.

Verder kan de Crisisdienst Jeugd worden ingezet bij grootschalige incidenten (bijvoorbeeld calamiteiten op een school, een gezinsdrama e.d.).

De Wet 'tijdelijk huisverbod plegers van huiselijk geweld', die in 2009 van kracht is geworden geeft de burgemeester de bevoegdheid een pleger van huiselijk geweld tijdelijk de toegang tot zijn/haar woning te ontzeggen. Deze bestuurlijke maatregel wordt steeds vaker opgelegd en op het moment dat er sprake is van kinderen in het gezin maakt de Crisisdienst Jeugd deel uit van het team hulpverleners, dat het gezin gedurende het huisverbod begeleidt. Hierbij is het principe van één gezin, één plan uitgangspunt. De hulpverlening wordt georganiseerd vanuit de wijkgerichte Veilig Verder Teams.

In 2014 zet Bureau Jeugdzorg zich in om de inzet van de crisisdienst zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Hiervoor wordt de mogelijkheid van snelle overdracht aan het CJG onderzocht.

4.2. Aanpak kindermishandeling

4.2.1. Meldingen kindermishandeling en doorlooptijden

Bureau Jeugdzorg heeft de afgelopen jaren een stijging van het aantal meldingen van kindermishandeling ervaren. Dit is onder andere het gevolg van de aandacht die voor het signaleren van deze problematiek is gevraagd en de maatschappelijke wens hierop in te grijpen. Hierdoor zijn vooral de meldingen vanuit de beroepsgroepen zoals de politie en medische beroepen gestegen.

De Wet Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, die beroepskrachten sinds 1 juli 2013 verplicht om gebruik te maken van een meldcode bij het vermoeden van geweld binnen een gezin, draagt hieraan bij.

Met het gezin wordt gezocht naar een manier waarop de mishandeling wordt gestopt.

Noodzakelijke hulp wordt waar mogelijk in het vrijwillig kader georganiseerd en de veiligheid van het kind wordt gewaarborgd. Meldingen van kindermishandeling worden zowel door de afdeling Toegang als door het AMK onderzocht. Dit houdt in dat een deel van de onderzoeken in 2014 vanuit het CJG of een gelijkwaardig wijkgericht samenwerkingsverband zal plaatsvinden. De organisatie van het AMK, dat zich met het oog op de Jeugdwet zal voorbereiden op de samenvoeging met het SHG tot het AMHK zal in 2014 verder worden geconcretiseerd. Voor 2014 wordt volgens rijksnorm en subsidievoorwaarde van het Stadsgewest geformuleerd dat 75 % van de onderzoeken bij het AMK binnen 9 weken is afgerond, 12 % tussen de 10 en 13 weken en 13 % langer dan 13 weken. Er is geen wachtlijst bij het AMK.

4.2.2 Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Het AMK en het SHG geweld zullen met elkaar integreren tot een AMHK. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft besloten deze samenvoeging in de WMO te borgen, aangezien de taakstelling van dit Advies- en Meldpunt op de gehele bevolking zal zijn gericht. In de WMO zal worden verwezen naar de Jeugdwet en de Wet Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, bijvoorbeeld als het gaat om de deskundigheidseisen en om de bevoegdheden vast te leggen die buiten het vrijwillig kader vallen. In de WMO worden de centrumgemeenten aangewezen om de beleidsontwikkeling te verzorgen. In Haaglanden zijn dat Den Haag (met de regiogemeenten Zoetermeer, Wassenaar, Rijswijk en Leidschendam-Voorburg) en Delft (met de regiogemeenten Westland, Midden-Delfland en Pijnacker-Nootdorp). De centrumgemeente Den Haag formuleert, in overleg met de Regionale Stuurgroep Huiselijk Geweld, de projectopdracht voor de ontwikkeling van het AMHK. Bureau Jeugdzorg acht van het belang dat het AMHK binnen het jeugdzorgdomein zal worden gepositioneerd. Hiermee kan de specialistische aanpak van kindermishandeling en de verbinding met de jeugdketen worden geborgd. In 2014 zal verdere planvorming plaatsvinden waarbij de toekomstige positionering en de gevolgen van een eventuele splitsing van het AMK over de centrumgemeenten worden meegenomen.

4.2.3. Pilot veiligheid van kinderen in het gezin Zoetermeer

In 2012 is gestart met de voorbereidingen en uitvoering het project 'Onze kinderen, ons een zorg' in de wijk Seghwaert in Zoetermeer. De gemeente Zoetermeer heeft een integraal zorgverleningsproces als wens waarin Bureau Jeugdzorg nauw samenwerkt met de ketenpartners in het preventieve domein. Het doel is de veiligheid van kinderen in het gezin te waarborgen door het netwerk rondom het gezin vanaf de start van de zorg te betrekken. Met deze aanpak wordt beoogd te voorkomen dat zwaardere vormen van zorg, eventueel in het gedwongen kader, nodig zijn. In augustus 2013 heeft een evaluatie plaats gevonden met Seinpost, gemeente Zoetermeer, het Stadsgewest en Bureau Jeugdzorg. Gezamenlijk is besloten dat het project tot 2014 zal worden geïntensiveerd, waarbij alle instroom van zaken in Zoetermeer via dit traject zal plaatsvinden. De voortzetting van de pilot in 2014 zal tot een procesbeschrijving en verbetermaatregelen leiden. Deze maatregelen zullen worden uitgevoerd waarna de werkwijze in de reguliere aanpak kan worden geborgd.

4.3. Jeugdbescherming

4.3.1. Verbetering samenwerking met de Raad voor de Kinderbescherming

Bureau Jeugdzorg heeft in verband met de verzoeken tot onderzoek aan de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) in 2013 onder verscherpt toezicht van de Inspectie Jeugdzorg gestaan. Het verscherpte inspectietoezicht heeft ertoe geleid dat verbetermaatregelen ten aanzien van de samenwerking zich vooral hebben gericht op concrete en praktische uitvoerbare zaken, zoals de inhoud van de verzoeken tot onderzoek en het verloop van het Casus Overleg Beschermd. Zowel de RvdK als Bureau Jeugdzorg zijn positief over de samenwerking. Bureau Jeugdzorg zet zich in 2014 in om het proces van terugmelding van de gezinnen bij Bureau Jeugdzorg en de inzet van andere begeleiding dan de verwachte uitvoering van een maatregel te verbeteren.

Het Casus Overleg Beschermd is doorontwikkeld tot een Veiligheidsoverleg, hetgeen in 2014 in de gemeente Den Haag wordt vervangen door de Jeugdbeschermingstafel. Het Stadsgewest, de Inspectie, de samenwerkingspartners en de rechtbank zijn bij het projectplan, inclusief de benodigde experimenteerruimte, betrokken. Aan de Jeugdbeschermingstafel worden onder voorzitterschap van Bureau Jeugdzorg gezinnen besproken waarbij het opvoedklimaat onveilig is, of waarbij anderszins sprake is van een bedreigde ontwikkeling bij één of meerdere kinderen in het gezin. De Jeugdbeschermingstafel impliceert dat er in het bijzijn van ouders en het kind wordt besloten of er hulp in een drang- of in een dwangkader opgestart of aangevraagd moet worden. Na de uitspraak van de rechter kan er dwanghulpverlening ingezet worden. De pilot start bij CJG Centrum van de gemeente Den Haag.

4.3.2. Verminderen en verkorten ondertoezichtstellingen

Bureau Jeugdzorg zet zich in om hulpverlening in het gedwongen kader te voorkomen. Dit gebeurt onder andere door de inzet in de drangaanpak.

Drang

Ten behoeve van het voorkomen dan wel verkorten van een maatregel wordt meer tijd geïnvesteerd in de drangfunctie binnen het vrijwillig kader. Drang onderscheidt zich van echte vrijwillige ondersteuning doordat de aangeboden ondersteuning niet vrijblijvend is. De medewerker komt in actie wanneer ouders, uit onmacht of onwil, zelf onvoldoende activiteit ondernemen om een einde te maken aan de onveilige situatie voor hun kinderen. Het doel is om de veiligheid en ontwikkelkansen voldoende te waarborgen, en daarbij om ondertoezichtstellingen of gedwongen uithuisplaatsingen zoveel mogelijk te voorkomen en te verkorten. Het uitgangspunt bij drang is dat voortdurend wordt afgewogen wat 'goed genoeg' is, startend op basis van de krachten van het gezin en het netwerk. In het uiterste geval neemt de professional de regie geheel of gedeeltelijk van het gezin over.

Bij zorgen over acute onveiligheid van een kind zal eerder naar een gedwongen kader worden toegewerkt dan bij zorgen over de ontwikkeling met meer effecten op de langere termijn (bijvoorbeeld acuut gevaar fysieke mishandeling ten opzichte van inconsequent opvoedgedrag). In het laatste geval wordt waar mogelijk langer aan de hand van de drangaanpak gewerkt en met de ouders meebewogen.

Werkzaamheden die onder de drangaanpak vallen zijn divers en zijn gericht op motivatie, maar houden in ieder geval het analyseren van de veiligheid en monitoring van de hulp in. Wanneer binnen dit kader onvoldoende mogelijkheden bestaan om controle dan wel zicht te hebben of houden op de veiligheid van het kind, zal een maatregel alsnog (weer) van belang zijn. Om die reden is het van belang de drangaanpak dichtbij de jeugdbescherming of jeugdreclassering te organiseren.

Vliegwiel I

Het Ministerie van Veiligheid en Justitie ondersteunt Bureau Jeugdzorg in het terugbrengen van de duur van de ondertoezichtstellingen door middel van de projecten Vliegwiel I en II.

Het project Vliegwiel I behelst de aanpassing van de jeugdzorgprocessen om de in- en doorstroom vanuit de Toegang naar Jeugdbescherming beide met 20% te beperken. Er zijn vier grote landelijke Vliegwiel I-projecten die zich alle focussen op een ander stuk van het werk van Bureau Jeugdzorg en Jeugdbescherming. Het Vliegwiel I project van Haaglanden focust zich op een integrale Jeugdbescherming: vanuit Deltamethodiek de integrale elementen zoeken met andere werksoorten om aansluiting te bevorderen en inzet in drang in plaats van dwang te bevorderen. De resultaatvoorstelling is voor alle Vliegwielprojecten gelijk en betreft:

- minder uithuisplaatsingen buiten familie/netwerk,
- minder kindbeschermingsmaatregelen,
- kortere gemiddelde duur van maatregelen,
- betere opvoedingsomstandigheden cliënten (verminderen inzet zware zorg),
- grotere cliënttevredenheid.

De uitkomsten van het project Vliegwiel I zullen in 2014 bijdragen aan een afname van de instroom in de Jeugdbescherming en verkorting van de duur van ondertoezichtstellingen.

Vliegwiel II

In dit project worden vernieuwende ideeën onderzocht en nieuwe methoden ontwikkeld. Als gevolg van de vernieuwing dient ook de kwaliteit van de uitvoering van de jeugdbeschermingsmaatregelen te worden vergroot.

De door Bureau Jeugdzorg gehanteerde Deltamethodiek is primair gericht op het wegnemen van ernstige risico's en bedreigingen voor de jeugdige. Hierbij worden doelen gesteld. Zolang deze doelen nog niet zijn bereikt, bestaat de neiging om de ondertoezichtstelling te zien als noodzakelijk en wordt deze daarom verlengd. Binnen Vliegwiel II wordt nadrukkelijk onderzocht of de noodzaak om de ondertoezichtstelling voort te zetten teneinde de doelen te behalen, structureel en systematisch wordt afgewogen. Indien het afsluiten van de ondertoezichtstelling bijdraagt aan een positiever verloop van het hulpverleningsproces, wordt naar afronding van de maatregel toegewerkt.

In 2013 zijn verschillende vormen van casuïstiek beoordeeld op de haalbaarheid van het eerder afronden van de maatregel. Hierbij zijn onderstaande punten naar voren gekomen:

1. De veiligheid van thuiswonende kinderen in multi-problem gezinnen kan mogelijk ook met maatregelen in het kader van 'stut en steun' worden opgelost.
2. Inzet in het kader van drang, eventueel met behulp van het netwerk, kan mogelijkheden bieden ten aanzien van de borging van de hulpverlening bij het afsluiten van een ondertoezichtstelling.
3. Formulieren worden aangepast, waardoor er vanaf de start van de ondertoezichtstelling bewust met de duur van de maatregel wordt omgegaan.
4. Middels dossieranalyse wordt bij langlopende ondertoezichtstellingen onderzocht of het traject voldoende wordt gewaarborgd, het perspectief helder is en het gedwongen kader noodzakelijk is.

Deze punten hebben in 2013 handvaten geboden om het proces te verbeteren.

In Haaglanden is net als in veel andere regio's sprake van een toename van de gemiddelde duur van de ondertoezichtstelling, deze toename valt binnen de norm. De duur van de ondertoezichtstellingen wordt gemeten nadat de ondertoezichtstelling is afgesloten. Het afsluiten van ondertoezichtstellingen die relatief langer hebben geduurd, zorgt hierdoor voor een toename van de gemiddelde duur.

Als gevolg van de drang binnen de Toegang, is een afname van het aantal ondertoezichtstellingen zichtbaar, het aantal ondertoezichtstellingen is in 2013 sterk gedaald. De ondertoezichtstellingen die reesteren worden als gevolg van deze aanpak uiteraard zwaarder en zullen mogelijk op termijn minder snel kunnen worden afgesloten.

De uitkomsten van het project Vliegwiél II zal in 2014 bijdragen aan een verdere daling van de instroom aan nieuwe ondertoezichtstellingen en een verkorting van de duur van een ondertoezichtstelling voor zover dat mogelijk is.

4.3.4. Invoering nieuwe methodiek voogdij

Bureau Jeugdzorg heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in de invoering van de nieuwe methodiek voogdij. Hiervoor is een projectleider aangesteld en zijn medewerkers getraind. Het doel van de nieuwe methodiek voogdij is perspectiefgericht werken bij alle voogdijkinderen, het realiseren van meer voogdijoverdrachten naar natuurlijke personen en als gevolg daarvan, het verkorten van voogdijmaatregelen.

Bureau Jeugdzorg heeft als gevolg van de nieuwe methodiek het systematisch en planmatig werken binnen de voogdijmaatregelen verbeterd.

Het aantal voogdijmaatregelen is, mogelijk als gevolg van de inzet in het kader van Vliegwiél, echter toegenomen. Binnen Vliegwiél kan de keuze worden gemaakt een langlopende ondertoezichtstelling af te sluiten en in plaats daarvan een meer passende voogdijmaatregel aan te vragen.

Een andere reden voor de toename van voogdijzaken is de moeilijkheid om personen uit het netwerk geschikt en bereidwillig te vinden om de voogdij op zich te nemen.

De bereidwilligheid om de zorg voor een kind permanent op zich te nemen, wordt onder andere beïnvloed door het wegvallen van begeleiding en middelen wanneer er geen pleegzorg is geïndiceerd.

Bureau Jeugdzorg streeft in 2014 als gevolg van de nieuwe methodiek eveneens een afname van het aantal voogdijmaatregelen na en zal met het Stadsgewest, gemeenten en de pleegzorgaanbieder in gesprek blijven over de mogelijkheden ter verbetering van het resultaat.

4.4. Jeugdreclassering

4.4.1. Jeugdreclassering en dubbele maatregelen

Sinds 2012 is er sprake van een daling van reguliere jeugdreclasseringstrajecten en dubbele maatregelen, mogelijk verklaard door de werkwijze Zo Snel, Slim, Selectief, Simpel, Samen en Samenlevingsgericht Mogelijk (ZSM) en de invoering van het Landelijk Instrumentarium Jeugd (LIJ). Bij ZSM wordt zo snel mogelijk na de aanhouding van een verdachte een afdoeningsbeslissing gemaakt. Deze nieuwe werkwijze kan van invloed zijn op de besluiten waarvoor eerder een langduriger traject wordt doorlopen. Het LIJ is begin 2013 door de RvdK in gebruik genomen. De implementatie hiervan heeft ertoe geleid dat er in lichte zaken steeds minder vaak onderzoek door de RvdK is gedaan waardoor een strafadvies uitblijft.

Hiernaast heeft vroegsignalering door de gezinsgerichte aanpak, waarbij ook naar broertjes en zusjes in het gezinssysteem wordt gekeken én de versterkte inzet in de Toegang mogelijk invloed op de afname van het aantal maatregelen. In 2014 zal bij alle nieuwe cliënten van Bureau Jeugdzorg een risicotaxatie instrument worden gebruikt waarbij de mogelijke aanwezigheid van criminogene factoren eerder en scherper worden onderkend. Zie hiervoor ook paragraaf 3.2.3.

De aanpak vanuit het dubbele maatregelenteam wordt door de rechtbank, de politie en justitie als zeer waardevol ervaren.

Bureau Jeugdzorg bespreekt de schommelingen in het aantal uitgesproken trajecten in het arrondissementaal overleg tussen de Raad voor de Kinderbescherming en de Jeugdreclassering. Eventuele risico's van de afname worden landelijk geagendeerd.

4.4.2. Netwerk- en trajectberaad

Sinds oktober 2009 wordt iedere jeugdige die instroomt in een justitiële jeugdinstelling (JJI) besproken in een netwerk- en trajectberaad. Het netwerkberaad richt zich op de behandeling tijdens detentie en het trajectberaad specifiek op de periode na beëindiging van de detentie (nazorg). De RvdK, de gemeente (van herkomst), een vertegenwoordiger van de JJI en de jeugdreclasserder maken gezamenlijk een nazorgplan.

Bureau Jeugdzorg neemt bij elke gedetineerde jongere uit Haaglanden plaats in een netwerkberaad. In dit netwerkberaad wordt besproken welke vorm van nazorg na detentie noodzakelijk is en wordt onderzocht op welke wijze in de detentieperiode reeds gestart kan worden met het voorbereiden op de periode na de detentie.

4.4.3 Inzet Bureau Jeugdzorg in het Veiligheidshuis

Bureau Jeugdzorg participeert in het Veiligheidshuis; een netwerksamenwerking tussen partners uit de strafketen, veiligheidsketen en de zorgketen.

De partners in het Veiligheidshuis zorgen samen voor een sluitende keten in de persoonsgerichte en groepsgerichte aanpak.

Zicht op het hele gezin

Bureau Jeugdzorg werkt in veiligheidsregio Haaglanden en in het Veiligheidshuis Haaglanden, samen met de vaste ketenpartners van het Veiligheidshuis (Gemeente Den Haag, OM, RvdK, HALT, politie, Reclassering Nederland, Stichting Verslavingsreclassering, Stichting Wende, DJI, SHG, GGZ, Leger des Heils).

Bureau Jeugdzorg is vijf dagen per week vertegenwoordigd op het Veiligheidshuis. Medewerkers van de jeugdreclassering en van het Dubbele Maatregelenteam zorgen voor deze vertegenwoordiging. Wanneer een jongere bij het Veiligheidshuis wordt aangemeld, wordt er breed ingestoken en is er aandacht voor het hele gezin.

Bureau Jeugdzorg ervaart deze aanpak, die aansluit bij het principe van één gezin, één plan, één regisseur, als zeer waardevol. De aansluiting bij het Veiligheidshuis draagt bij op de momenten dat er opgeschaald dient te worden en is ook waardevol in het kader van kennisuitwisseling, vroegsignalering en afstemming.

Focusoverleg

Sinds 1 maart 2013 is de overlegstructuur binnen het Veiligheidshuis aangepast en worden de meldingen beoordeeld door middel van een weegmoment. Na dit weegmoment wordt overwogen of de aangemelde casus in een zogenaamd focusoverleg Volwassenen of Jeugd wordt besproken. Het focusoverleg vindt drie keer per week plaats. In geval van een crisisaanmelding zullen de ketenpartners buiten de vaste overlegmomenten samenkomen. Bij het focusoverleg zijn de vaste ketenpartners aangesloten. Bureau Jeugdzorg probeert zoveel mogelijk de uitvoerend werker aan te laten sluiten en deze te koppelen aan de andere uitvoerend werkers van de ketenpartners. Als dit niet mogelijk is, dan zal de vertegenwoordiger van Bureau Jeugdzorg zich voorzien van de benodigde informatie en hetgeen is besproken terugkoppelen naar de betrokken medewerker. Afhankelijk van de casus worden ook andere partijen voor het overleg uitgenodigd. Hierbij kan gedacht worden aan partners uit bijvoorbeeld de zorg, GGZ, school en woningbouw. Indien uit de wegging blijkt dat de casus niet op het focusoverleg hoeft te komen, wordt naar een andere oplossing voor het probleem of de vraag gezocht. Hierbij kan gedacht worden aan een bilateraal tussen twee partners om de benodigde informatie in te winnen of afspraken te maken rondom een casus. Ook kunnen specifieke ketenpartners voor verbinding aan de inbrenger gekoppeld worden.

Door de verschuiving naar het hele gezin, wordt duidelijk dat Bureau Jeugdzorg vaak ook gewenst is bij de Volwassenfocus. Hierbij wordt bekeken of de kinderen en/of jongeren in beeld zijn bij Bureau Jeugdzorg. Daarnaast biedt Bureau Jeugdzorg haar expertise op dit gebied aan bij de bespreking van de gezinnen.

Al vrij snel na de invoering van het focusoverleg zijn positieve resultaten behaald. Voornamelijk te vinden in de verbinding tussen de partners op uitvoerend niveau en het maken van een integraal plan. De zorg- en de strafketen kunnen de werkwijze rondom een casus op deze wijze vooral beter op elkaar afstemmen.

Aanpak problematische jeugdgroepen

Bureau Jeugdzorg is binnen het veiligheidshuis ook betrokken bij de aanpak van problematische jeugdgroepen. In eerste instantie wordt een hinderlijke of overlastgevende groep besproken in zogenoemde actiehoudersoverleggen van de CJG's in Den Haag. Ook Bureau Jeugdzorg is hierbij aangesloten, met name medewerkers Toegang maar ook medewerkers van de Jeugdreclassering sluiten steeds meer aan. Indien dit niet leidt tot het gewenste resultaat, kan de jeugdgroep door de gemeente worden opgeschaald bij het Veiligheidshuis.

Bij de bespreking van de jeugdgroep op het Veiligheidshuis is een vertegenwoordiger van Bureau Jeugdzorg aanwezig. Bureau Jeugdzorg gaat na welke jongeren een maatregel hebben (jeugdreclassering of een jeugdbeschermingsmaatregel) of een ander traject volgen binnen Bureau Jeugdzorg. Indien jongeren worden besproken die niet bekend zijn bij Bureau Jeugdzorg, dan wordt er door de vertegenwoordiger meegedacht over een plan van aanpak op basis van zijn/haar kennis en expertise over de doelgroep. Naast individuele aanpak is er ook aandacht voor de gemene deler in de groep en wordt nagegaan hoe hierop in te spelen. Intern wordt de verbinding gelegd met de betrokken medewerkers om te bezien of een gezamenlijke aanpak mogelijk is. Ook kan een aanbod gedaan worden voor de inzet ouderbegeleiding voor de ouders van jongeren in de groepen.

De inzet van Bureau Jeugdzorg in het Veiligheidshuis zal in 2014 continueren.

5. Kwaliteit en veiligheid

Bureau Jeugdzorg is verantwoordelijk voor de kwalitatief goede en betrouwbare uitvoering van haar wettelijke taken. Belangrijk is hierbij dat rekening gehouden wordt met de onderwerpen veiligheid en kwaliteit.

5.1. Kwaliteit

5.1.1 HKZ (Harmonisatie Kwaliteit Zorgproces)

In 2013 heeft Bureau Jeugdzorg het HKZ-certificaat behaald. Met deze certificering toont Bureau Jeugdzorg aan dat het kwaliteitssysteem op alle afdelingen en locaties voldoet aan de vastgestelde kwaliteitsnormen. Ook laat zij hiermee zien dat er constant naar verbetermogelijkheden wordt gezocht om de kwaliteit verder te verhogen. In 2014 blijft Bureau Jeugdzorg zich ontwikkelen op het gebied van kwaliteitszorg, onder andere door het verder vorm geven aan de planning- en controleyclus.

5.1.2 Interne audits

Ook in 2014 zal Bureau Jeugdzorg interne audits uitvoeren om de kwaliteit van het primaire werkproces te optimaliseren. Indien de interne audits aanleiding geven tot verbetering van het werkproces wordt hier middels een opgezet verbeterplan uitvoering aan gegeven. De interne audits zijn tevens een goede voorbereiding op geplande en ongeplande onderzoeken van de Inspectie Jeugdzorg.

5.2. Inspectie en veiligheid

5.2.1. Inspectiezaken

In 2014 gaat de inspectie onder andere controleren of Bureau Jeugdzorg werkt volgens de afspraken in het Protocol Netwerkpleegzorg en zal de inspectie onderzoek doen naar het werken conform de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.

5.2.2 Veiligheid

Alle medewerkers die in dienst treden bij Bureau Jeugdzorg moeten een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) overleggen. Dit is onderdeel van het aannamebeleid. De kosten hiervoor neemt Bureau Jeugdzorg voor rekening. De ministeries van Veiligheid en Justitie en Volksgezondheid Welzijn en Sport onderzoeken momenteel de (financiële) mogelijkheden om ook gedurende het dienstverband met enige regelmaat een VOG van medewerkers te vragen.

Bureau Jeugdzorg komt op voor de belangen van het kind en komt in actie als de veiligheid van het kind in het geding is. Zoals in het voorgaande is aangegeven, is binnen Bureau Jeugdzorg de Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld integraal onderdeel van het werkproces, dat ertoe bijdraagt dat kinderen sneller en beter geholpen kunnen worden. Daarnaast maakt Bureau Jeugdzorg zich in 2014 sterk voor optimale aansluiting en uitvoering van de actiepunten uit het Kwaliteitskader Voorkomen seksueel misbruik in het werkproces, ook bij veranderingen in het werkproces als gevolg van de transitie en transformatie van de jeugdzorg.

5.2.3. Rapport commissie Samson en commissie Rouvoet

De Commissie Samson concludeerde in 2012 dat jongeren die onder verantwoordelijkheid van de overheid in de jeugdzorg worden geplaatst, onvoldoende beschermd worden tegen seksueel misbruik, zowel door medewerkers van jeugdzorgorganisaties als door groepsgenoten (in de residentiële en pleegzorg). Jeugdzorg Nederland heeft na het bekend worden van de onderzoeksresultaten van de commissie Samson de verantwoordelijkheid op zich genomen voor een structurele en vooruitstrevende aanpak van het probleem van seksueel misbruik. Daarop is door Jeugdzorg Nederland, met input van alle leden, het Kwaliteitskader 'Voorkomen Seksueel Misbruik in de Jeugdzorg' voorbereid. Dit kader is vervolgens beoordeeld en vastgesteld door de (onafhankelijke) Commissie Rouvoet.

Het Kwaliteitskader 'voorkomen seksueel misbruik' is een vertaling van de aanbevelingen van de Commissie Samson in concreet en meetbaar uit te voeren acties voor de jeugdzorg en beoogt handelingsverlegenheid aan te pakken en seksualiteit en misbruik bespreekbaar te maken, zowel tussen collega's in jeugdhulporganisaties als met cliënten. Evenals de andere leden van Jeugdzorg Nederland, heeft Bureau Jeugdzorg zich aan het Kwaliteitskader verbonden. In 2013 is Bureau Jeugdzorg gestart met de voorbereidingen voor implementatie van relevante actiepunten, welke in 2014 zal worden uitgevoerd.

5.3. Klachten- en cliëntenbeleid

5.3.1. Klachtenbeleid

Bureau Jeugdzorg beschikt over een klachtencommissie. Deze commissie bestaat uit tenminste drie personen, die niet werkzaam zijn bij Bureau Jeugdzorg. Dit maakt de klachtencommissie een onafhankelijk orgaan. Bij de klachtencommissie kan iedere cliënt die zich benadeeld voelt een schriftelijke klacht indienen.

5.3.2. Cliëntenbeleid

De cliëntenraad van Bureau Jeugdzorg komt op voor de gemeenschappelijke belangen van de cliënten van Bureau Jeugdzorg en geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de directie. Op die manier draagt de cliëntenraad bij aan een betere dienstverlening. De cliëntenraad heeft een officiële, wettelijke status. Daarom is de directie verplicht bepaalde zaken met de cliëntenraad te bespreken.

De cliëntenraad bestaat uit maximaal negen personen. De leden zijn cliënten of voormalige cliënten.

5.3.3. Vertrouwenspersoon

Ook in 2014 kunnen cliënten met klachten terecht bij het landelijke Advies- en Klachtenbureau Jeugdzorg (AKJ). Deze organisatie heeft professionele vertrouwenspersonen in dienst. Hier kunnen cliënten van Bureau Jeugdzorg terecht die hulp wensen bij het indienen van klachten over de zorgverlening van Bureau Jeugdzorg.

5.4. Vermindering regeldruk

JSO heeft in november 2012 een samenvatting van het onderzoek naar de vermindering van regeldruk uitgebracht. Aanbevelingen uit dit rapport richtten zich op het voorkomen van wrijving bij onduidelijkheden in posities in de ketensamenwerking.

Bureau Jeugdzorg heeft in samenwerking met Stichting Jeugdformaat intensief ingezet op Versneld inzetten van Ambulante Hulp. De inzet is geëvalueerd met het Stadsgebied Haaglanden en heeft geleid tot samenwerkingsafspraken en een werkinstructie. Door middel van deze samenwerking kan sneller hulp worden ingezet, worden doelen doorgesproken en wordt er met elkaar afgestemd.

Deze werkwijze zal in 2014 worden doorontwikkeld waarbij ook de mogelijkheden voor verwijzing door de lokale partners wordt onderzocht. Zie hiervoor ook paragraaf 3.1.2.

6. Risicomanagement

6.1 Transitie

Een grootschalige stelselwijziging heeft ingrijpende gevolgen voor Bureau Jeugdzorg. Dit vergt extra capaciteit en inzet van Bureau Jeugdzorg. Daarnaast is er nog veel onduidelijk en brengt deze onduidelijkheid onrust met zich mee. Voor het kunnen continueren van zorg binnen de huidige wettelijke kaders is behoud van voldoende capaciteit tot en met 31 december 2014 noodzakelijk, terwijl er gelijktijdig flinke taakstellingen zijn aangekondigd die om een tijdige en ingrijpende reductie van het aantal medewerkers vragen. Het risico bestaat dat de noodzakelijke omzetreductie in 2015 niet tijdig gerealiseerd kan worden. Het ontbreken van een duidelijk toekomstperspectief is voor de medewerkers niet prettig. Bureau Jeugdzorg heeft hierbij zorgen om de werkgelegenheid van werknemers. De concrete gevolgen van de transitiearrangementen tekenen zich pas in de loop van 2014 af. De Regionale Transitie Arrangementen zoals deze eind oktober zijn vastgesteld geven op veel vragen nog geen concreet antwoord. Dé grote onzekerheid betreft de beschikbare middelen en de omvang van de noodzakelijke omzetreductie. Veel zal nog nader uitgewerkt moeten worden. De continuïteit van de gehele organisatie en daarmee de continuïteit van zorg is afhankelijk van de mate waarin deze nadere uitwerking voorziet in voldoende werk voor het huidige Bureau Jeugdzorg of zijn onderdelen in de jeugdketen. De organisatie beschikt over onvoldoende reserves om eventuele frictiekosten zelf te dragen.

6.2 Transformatie

Het is voor Bureau Jeugdzorg van belang om haar werkzaamheden efficiënt in te richten. De taakstellingen en de ontwikkelingen in de gemeentelijke arrangementen bevestigen dit belang en vragen om aanpassing van het proces. Enerzijds wordt bij de Toegang door versterking van het voorveld naar een afname van cliënten gestreefd. Hiervoor ondersteunt en faciliteert Bureau Jeugdzorg haar partners waar mogelijk. Anderzijds worden de processen binnen de Toegang zodanig ingericht dat er aan de cliënten waarbij interventie van Bureau Jeugdzorg noodzakelijk is, met minder middelen toch effectieve jeugdzorg kan worden geboden. Deze omvorming binnen het jeugdzorgdomein start reeds in 2014, waartoe de mogelijkheid is om gebruik te maken van de experimenteerruimte. Als gevolg van wettelijke kaders en financieringsregelingen die met deze experimenteerruimte niet kunnen worden weggenomen, worden de mogelijkheden tot efficiency tot op zekere hoogte beperkt.

6.3 Financiering van de jeugdzorg

In 2013 zijn er mede in het licht van de aankomende transitie en transformatie diverse ontwikkelingen op gang gekomen die effect hebben op de financiële uitkomsten van het jaar. In het regeerakkoord is een bezuiniging aangekondigd van uiteindelijk 15% ten opzichte van de huidige Rijksuitgaven. Verder speelt dat de huidige financiering van het vrijwillig kader (de Toegang) gelimiteerd is met een subsidieplafond, terwijl het AMK, Crisisdienst Jeugd, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering nog steeds op basis van p*q gefinancierd worden. Onze visie die is gericht op een integrale aanpak, is gebaseerd op de overtuiging dat het juist het vrijwillig kader in de Toegang is waar met extra inzet voorkomen moet en kán worden dat jeugd doorstroomt naar het gedwongen kader van Jeugdbescherming en Jeugdreclassering.

Risico

De maatschappelijke en politieke wens is om méér in het preventieve, vrijwillige, kader in te zetten teneinde zwaardere, gedwongen, zorg waar verantwoord uit te stellen, eerder af te sluiten dan wel geheel te voorkomen. Bij andere Bureaus Jeugdzorg is eenzelfde ontwikkeling waar te nemen. Bureau Jeugdzorg zet als gevolg van deze ontwikkeling meer in op het vrijwillig kader. Het budget voor het vrijwillig kader is echter gelimiteerd. Door de extra inzet in het vrijwillig kader daalt de

instroom in het gedwongen kader waar vervolgens minder inkomsten binnenkomen omdat er minder ondertoezichtstellingen plaatsvinden.

Beheersmaatregel

- In overleg met het Stadsgewest is in 2013 een nieuwe wijze van financiering afgesproken, waarbij de gerealiseerde afname in het gedwongen kader als gevolg van de extra inzet in het vrijwillig kader, tot compensatie bij de Toegang leidt. Dergelijke financiering komt tegemoet aan de gewenste ontwikkeling om meer preventief te werken.

Overige beheersmaatregelen zijn:

- Bureau Jeugdzorg voorkomt zoveel mogelijk langlopende verplichtingen op het gebied van personeel en huisvesting.
- Door extra inzet zorgt de organisatie voor een transparante informatievoorziening over de ontwikkelingen in het wettelijk kader, de transitiearrangementen en de daaruit voortvloeiende afspraken. Verder worden extra personeelsbijeenkomsten gehouden waar medewerkers per locatie en werksoort hun vragen en zorgen kunnen delen met het management. Door dialoog en helderheid zet bestuur/directie in op minimaliseren van productieverlies en continuïteitsrisico's in de bezetting. Hiermee geeft zij uitvoering aan een zorgvuldige invulling van haar werkgeverschap.
- Reeds enkele jaren wordt er naar samenwerking gezocht met regio's en gemeenten om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de regionale en lokale wensen onder gelijktijdige informatieverstrekking over onze visie, cliëntgegevens en taken. Deze benadering zal onverminderd worden voortgezet in 2014 om tot een zo soepel mogelijke aanpassing van taken, werkprocessen en –afspraken te komen.
- De organisatie stelt een Masterplan op waarin de consequenties van de transitie op het terrein van governance, organisatie, personeel, huisvesting, juridische zaken en financiën inzichtelijk worden gemaakt. Als onderdelen van dit Masterplan bereidt de organisatie een strategisch personeel- en huisvestingsplan voor.
- Het Masterplan vormt de basis voor een reorganisatieplan en voordeelreorganisatieplannen, waarin met sociale partners en de OR afspraken gemaakt zullen worden over het opvangen van personele consequenties.

Eerdere tariefstijgingen bij Jeugdbescherming en Jeugdreclassering vanuit het ministerie van Veiligheid en Justitie zijn afhankelijk gemaakt van het terugdringen van ziekteverzuim en het reduceren van in- en doorstroom ondertoezichtstellingen. Inmiddels lijkt er voldoende resultaat te zijn geboekt en lijkt de eerder aangekondigde aanvullende korting van 5% op de tarieven van Jeugdbescherming en Jeugdreclassering daarmee niet toegepast te gaan worden voor 2014.

6.4 Voorkomen Friciekosten

Risico

Bureau Jeugdzorg kan onder invloed van de taakstelling Jeugdzorg en de komende transitie voor hoge frictiekosten komen te staan.

Beheersmaatregelen

- Bureau Jeugdzorg zet in de afgelopen jaren in op het maximaliseren van de zogenaamde 'flexibele schil'. Het aantal medewerkers met een tijdelijk contract bedraagt momenteel ruim 10%, deze schil zal in 2014 sterk afnemen.
- Eind 2013 is besloten om alle tijdelijke contracten niet meer te verlengen.
- Bureau Jeugdzorg heeft een vacaturestop ingesteld en er vindt geen omzetting meer plaats van tijdelijke naar vaste contracten.

- Medewerkers met een vast dienstverband waarvoor in hun eigen ‘werksoort’ geen werk meer is, leiden wij versneld op om in een andere werksoort aan de slag te gaan waar wél voldoende werk is, zodat wij voor de invulling van vacatures geen externe krachten hoeven aan te trekken; hierdoor behoudt Bureau Jeugdzorg haar expertise en behouden de medewerkers hun baan.
- Bureau Jeugdzorg hanteert een investeringsstop, met uitzondering van het landelijk in gang gezette vernieuwingstraject Informatiesysteem Jeugdzorg – een traject waarmee door de branche, de VNG/KING, gemeenten Haaglanden en Stadsgewest is ingestemd.
- Bureau Jeugdzorg huist uitsluitend in gehuurde panden en hanteert waar mogelijk kortlopende huurcontracten.

6.5 ICT en informatievoorziening

Bureau Jeugdzorg heeft een koppeling gemaakt tussen de verschillende werksoorten in het landelijke Informatieregistratiesysteem Jeugdzorg. Ondanks deze koppeling blijven er beperkingen verbonden aan het huidige informatieregistratiesysteem. Technisch is het huidige systeem verouderd. Bureau Jeugdzorg neemt om die reden deel aan een landelijk project met Jeugdzorg Nederland om een nieuw landelijk Informatiesysteem Jeugdzorg te ontwikkelen.

Risico

Het tijdig beschikbaar krijgen van een betrouwbaar flexibel informatiesysteem met de juiste functionaliteit is met een grote groep deelnemers een uitdaging; mocht dat niet lukken dan komt de continuïteit van de informatievoorziening in gevaar.

Het project zelf kent ook aandachtspunten om tijdig en binnen de financiële projectkaders te blijven.

Beheersmaatregelen

Er is een professionele projectorganisatie opgezet. De aanbesteding op basis van een pakket van eisen is begin 2013 afgerond.

Bijlage 1 Trends en ontwikkelingen

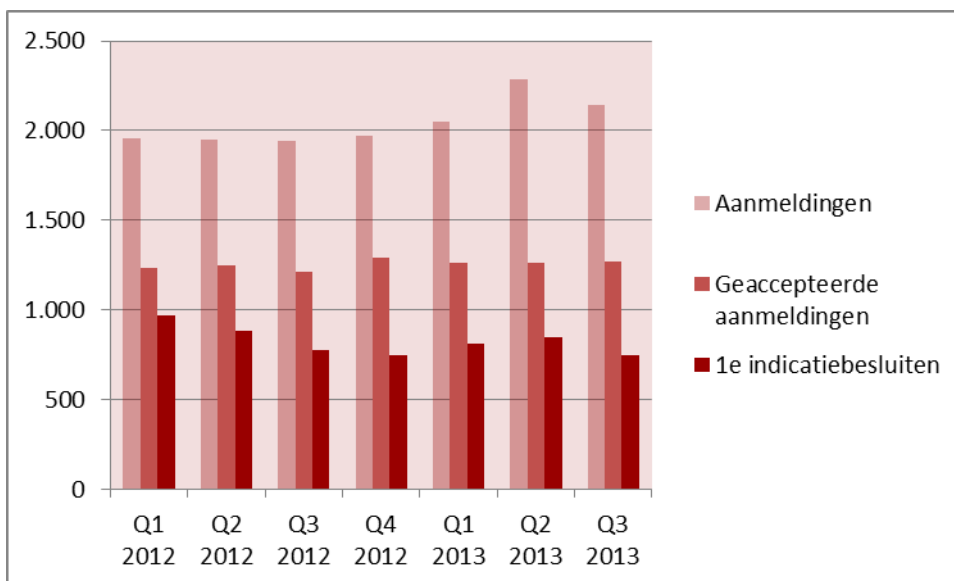
Onderstaande informatie is gebaseerd op de gegevens die ten tijde van het opstellen van het jaarwerkplan beschikbaar waren.

1. Toegang

1.1 Toegang

In onderstaand Figuur staat het aantal aanmeldingen per kwartaal in 2012 en 2013 verwerkt. Het aantal aanmeldingen is sinds 2012 toegenomen. De prognose is dat het aantal meldingen bij de Toegang in 2014 verder zal toenemen. De groei van het aantal aanmeldingen vertaalt zich niet in een groei van het aantal geaccepteerde aanmeldingen. Het aantal afgegeven 1^e indicatiebesluiten is ten opzichte van 2012 zelfs gedaald.

De verwachting is dat in 2014 in overeenstemming met deze beweging relatief minder aanmeldingen zullen worden geaccepteerd en minder indicatiebesluiten zullen worden afgegeven. Dit is enerzijds het gevolg van een toename van verwijzingen naar voorzieningen in het voorveld en anderzijds het gevolg van het Versneld Inzetten Ambulante Hulp (VIA). Door middel van de werkwijze VIA wordt bij een toenemend aantal gezinnen ambulante hulp ingezet, zonder voorafgaand daaraan een indicatiebesluit af te geven.

Figuur Aanmeldingen, geaccepteerde aanmeldingen en 1^e indicatiebesluiten 2012-2013

Drang

Bureau Jeugdzorg zal in 2014 investeren in de drangaanpak, deze aanpak is gericht op het voorkomen dan wel verkorten van een maatregel in het gedwongen kader. Drang onderscheidt zich van echte vrijwillige ondersteuning doordat de aangeboden ondersteuning niet vrijblijvend is. Er wordt uitgegaan van eigen kracht van het gezin en het (professionele) netwerk, met een gedwongen kader achter de hand wanneer dit noodzakelijk is. De inzet in het vrijwillig kader kan met deze aanpak toenemen, echter voorkomt de inzet van zwaardere, duurdere zorg in een gedwongen kader waardoor uiteindelijk op een effectievere en efficiëntere wijze jeugdzorg wordt verleend. Het is van belang drang dichtbij de jeugdbescherming en –reclassering te organiseren, waardoor het als verbindende schakel kan fungeren.

1.2 AMK

Bureau Jeugdzorg heeft de afgelopen jaren een stijging van het aantal meldingen van kindermishandeling ervaren. Dit is onder andere het gevolg van de aandacht die voor het signaleren van deze problematiek is gevraagd en de maatschappelijke wens hierop in te grijpen. Hierdoor zijn vooral de meldingen vanuit de beroepsgroepen zoals de politie (kindspoormeldingen) en medische beroepen gestegen. De stijging van kindspoormeldingen over de afgelopen jaren wordt in onderstaande grafiek zichtbaar gemaakt.

Figuur kindspoormeldingen 2011-2013

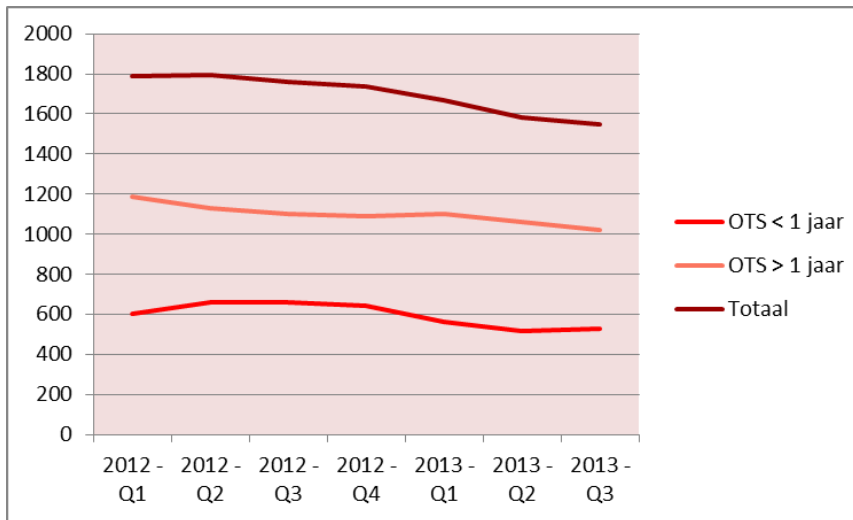
De Wet Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, die beroepskrachten sinds 1 juli 2013 verplicht om gebruik te maken van een meldcode bij het vermoeden van geweld binnen een gezin, draagt hieraan bij. Bureau Jeugdzorg streeft door middel van vroegsignalering en het bieden van advies en consultering naar stabilisatie van het aantal onderzoeken.

1.3 CIT

Het aantal crisisinterventies en de inzet inzake de Wet Tijdelijk Huisverbod is de afgelopen jaren gestegen. In 2014 zet Bureau Jeugdzorg zich in om de inzet van de Crisisdienst Jeugd zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Hiervoor wordt de mogelijkheid van snelle overdracht aan het CJG onderzocht. De duur van de inzet van de crisisdienst is mede afhankelijk van de mogelijkheid tot overdracht aan het reguliere werkproces.

2. Jeugdbescherming

Door middel van de Vliegwielpojecten en de drangaanpak wordt gestreefd naar een afname in aantal en duur van maatregelen in het gedwongen kader.

In bovenstaande tabel is een afname van het aantal ondertoezichtstellingen in de afgelopen jaren zichtbaar gemaakt. De verwachting is dat deze trend zich in 2014 voort zal zetten.

Wanneer mogelijk zal bij langdurende ondertoezichtstellingen, waarbij geen zicht op afbouw door bijvoorbeeld drang of borging in het netwerk mogelijk is, een voogdijmaatregel worden geadviseerd. De aanvraag van de verderstreckende maatregel kan leiden tot een lichte toename van het aantal voogdijmaatregelen.

3. Jeugdreclassering

Er heeft in de afgelopen jaren een afname van het aantal jeugdreclasseringsmaatregelen plaatsgevonden. De schommelingen in het aantal uitgesproken trajecten, zoals onderstaand genoemde afname van ITB en GBM zaken, is een vast agendapunt op het arrondissementaal overleg tussen de Raad voor de Kinderbescherming en de Jeugdreclassering.

De verwachting is dat het aantal opgelegde maatregelen, zowel regulier als ITB trajecten, in 2014 verder zal afnemen.

Bijlage 2 Overzicht projecten en pilots 2014

Pilot CJG Delft:

In de Pilot CJG Delft wordt geëxperimenteerd met een integrale aanpak vanuit een CJG team. Binnen dit team werken de zogeheten CJG-consulenten, bestaande uit medewerkers van Bureau Jeugdzorg (Toegang), van de JGZ en van overige jeugdpartners in Delft samen, om een integrale, uniforme hulpverlening te organiseren volgens de één gezin, één plan aanpak. Met ingang van eind 2013 en doorlopend in 2014 zal de pilot worden versterkt met de aansluiting van een mixed team van Bureau Jeugdzorg.

Daarnaast participeert Bureau Jeugdzorg in de ontwikkeling van de sociale wijkteams. De gemeente Delft streeft ernaar vanuit de sociale wijkteams integrale hulp te bieden aan huishoudens met zware multiproblematiek.

De pilot CJG Delft is gestart in het eerste kwartaal van 2013 en eindigt in het eerste kwartaal van 2014.

Pilot CJG Westland

Via het project 'Lerend ontwikkelen CJG Westland' streeft de gemeente Westland ernaar te komen tot een 'CJG nieuwe stijl'. Het is de ambitie van de gemeente om stapsgewijs toe te werken naar een stevig functionerend CJG in 2015.

In dit kader is in september 2013 begonnen met een pilot in 's-Gravenzande. Het is de bedoeling om in 2014 de nieuwe werkwijze te verspreiden binnen de andere kernen van de gemeente Westland.

In 's-Gravenzande is een CJG-team (bestaande uit medewerkers van Bureau Jeugdzorg, de JGZ en Kwadraad) aan de slag gegaan dat zoveel mogelijk zelfsturend werkt en zorginhoudelijk wordt aangestuurd door een gedragswetenschapper. Het is een generalistisch team met expertise op het gebied van de meest voorkomende opvoed- en opgroei problemen. De teamleider in 's-Gravenzande is verantwoordelijk voor de operationele aansturing van de nieuwe werkwijze. Als aanjager van integrale samenwerking tussen de (kern)partners functioneert de teamleider daarnaast als verandermanager. Hij is eindverantwoordelijk voor de indicatiestelling.

Pilot Oosterheem Zoetermeer:

In de pilot Oosterheem wordt er vanuit een mixed team Zoetermeer, volgens de Meerpunt-aanpak (voortgekomen uit de proeftuin Seghwaert), aangesloten bij de huisartsen in de wijk Oosterheem. Het plan is om middels een zogeheten praktijkondersteuner (een gedragswetenschapper van Bureau Jeugdzorg) huisartsen te ondersteunen. Gezamenlijk bespreken zij jeugdigen/gezinnen, waar problematiek op meerdere leefgebieden aanwezig is, om vervolgens de juiste hulpverlening op gang te brengen.

Het tweede kwartaal van 2014 is de ontwikkelingsfase van deze pilot.

Pilot veiligheid van kinderen in het gezin Zoetermeer:

In 2012 is gestart met de voorbereidingen en uitvoering het project 'Onze kinderen, ons een zorg' in de wijk Seghwaert in Zoetermeer. De gemeente Zoetermeer heeft een integraal zorgverleningsproces als wens waarin Bureau Jeugdzorg nauw samenwerkt met de ketenpartners in het preventieve domein. Het doel is de veiligheid van kinderen in het gezin te waarborgen door het netwerk rondom het gezin vanaf de start van de zorg te betrekken. Met deze aanpak wordt beoogd te voorkomen dat zwaardere vormen van zorg, eventueel in het gedwongen kader, nodig zijn. In augustus 2013 heeft een evaluatie plaats gevonden met Seinpost, gemeente Zoetermeer, het Stadsgewest en Bureau Jeugdzorg. Gezamenlijk is besloten dat het project tot 2014 zal worden geïntensiveerd, waarbij alle instroom van zaken in Zoetermeer via dit traject zal plaatsvinden.

De voortzetting van de pilot in 2014 zal tot een procesbeschrijving en verbetermaatregelen leiden. Deze maatregelen zullen worden uitgevoerd waarna de werkwijze in de reguliere aanpak kan worden geborgd.

Project Haagse samenwerking:

De afgelopen jaren heeft Bureau Jeugdzorg geparticipeerd in de Haagse Samenwerking, een project van de gemeente Den Haag, Bureau Jeugdzorg en de ketenpartners Ipse de Bruggen, de Jutters en Jeugdformaat. In dit project hebben de uitvoerend medewerkers een integrale werkwijze ontwikkeld en is het zorgverleningsproces integraal georganiseerd. Met de volgende resultaten:

- Kinderen die anders mogelijk uit huis geplaatst zouden worden, zijn thuis blijven wonen;
- Alle gezinsleden hebben sneller hulp gekregen;
- Specialistische hulp is doelmatig ingezet door zorgcoördinatie en de kortere lijnen tussen hulpverleners en organisaties.

In de eerste maanden van 2014 wordt dit project geëvalueerd en worden aanbevelingen gedaan. De succesfactoren uit de Haagse Samenwerking worden gebruikt als good practice voor reeds in ontwikkeling zijnde of nog te ontwikkelen initiatieven, zoals het integreren van medewerkers van Bureau Jeugdzorg in de CJG's en het vormen van integraal werkende teams in gemeenten.

Pilot Integraal werkend team adolescent gerichte aanpak:

In deze pilot wordt vanuit een mixed team (Jeugdbescherming, Jeugdreclassering en Dubbele Maatregel) geëxperimenteerd hoe de huidige JIT- methodiek (zie paragraaf 3.2.2) van meerwaarde kan zijn bij de jeugdbescherming en jeugdreclassering, gericht op jeugdigen rond de adolescentenleeftijd. JIT-hulpverleningstrajecten leiden over het algemeen tot een grotere tevredenheid van cliënten, minder terugval, dus grotere zelfredzaamheid van de jeugdige en een hogere medewerkerstevredenheid.

Vanaf 1 juni 2013 is de pilot van start gegaan. De pilot heeft een looptijd van een jaar.

Pilot aansluiting Bureau Jeugdzorg-Voortgezet Onderwijs:

Vanuit het Samenwerkingsverband Zuid-Holland West is het verzoek geuit om te komen tot een meer vraaggerichte integrale aansluiting van Bureau Jeugdzorg op het voortgezet onderwijs. In deze pilot wordt aan dit verzoek invulling gegeven.

Binnen de pilot wil Bureau Jeugdzorg het partnerschap vormgeven door op een geselecteerd aantal van 10 scholen voor voortgezet onderwijs met vaste medewerkers aanwezig te zijn en te focussen op de ingewikkelde opgroei- en opvoedproblematiek bij leerlingen. De looptijd van de pilot is het schooljaar 2013-2014.

Voorlopersproject:

In september 2012 is het Voorlopersproject van start gegaan op vier scholen voor Voortgezet Onderwijs en één MBO-locatie. Met ingang van september 2013 zijn hier nog drie scholen voor Voortgezet Onderwijs, twee scholen voor Speciaal Basisonderwijs en zeven scholen voor Primair Onderwijs aan toegevoegd. Het project loopt tot en met augustus 2014 in de gemeente Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk. Dit project vloeit voort uit de voorgenomen invoering van de Wet op Passend Onderwijs (per 1 augustus 2014) en de Jeugdwet (per 1 januari 2015). Deze wetten bieden mogelijkheden om de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp in een nieuw perspectief te plaatsen.

In het kader van de pilot worden op de deelnemende scholen CJG-Onderwijscontactpersonen ingezet om de jeugdige met een hulpvraag door te verwijzen naar de juiste ketenpartner. Wanneer de problematiek meervoudig en complex is, maken zij gebruik van het CJG / het CJG-team. Bureau Jeugdzorg is betrokken bij dit project gelet op de deelname aan de CJG-teams, maar ook vanwege de hiervoor beschreven pilot 'aansluiting Bureau Jeugdzorg – Voortgezet Onderwijs'.

Thuiszitterstafel:

De thuiszitterstafel is een initiatief van het Samenwerkingsverband Zuid-Holland West. Deze tafel is bedoeld als doorbraaktafel waar leerlingen die langer dan een half jaar thuiszitten, onder meer vanwege gestagneerde hulpverlening. De thuiszitterstafel heeft als doel een doorbraak te forceren en een concreet onderwijsperspectief te bieden.

Onderwijs en jeugdzorg zitten hier aan tafel. De deelnemers hebben allen mandaat vanuit hun eigen organisatie om beslissingen te forceren als vanuit de tafel overeenstemming is bereikt over het meest passende (onderwijs)perspectief. De thuiszitterstafel is in september 2013 gestart en loopt door tot het einde van het schooljaar 2013-2014.

Aansluiting Gedragwetenschapper bij het Loket uitvallers Onderwijs:

Eveneens op initiatief van het Samenwerkingsverband Zuid-Holland West sluit vanaf het vierde kwartaal van 2013 een gedragwetenschapper van Bureau Jeugdzorg aan bij casuïstiekbespreking van leerplichtige uitvallers, voor wie geen onderwijsperspectief meer mogelijk lijkt. Het doel is te komen tot een plan richting dagbesteding in de vorm van onderwijs, stage of werk. De looptijd van deze pilot het schooljaar 2013-2014.

Jeugdbeschermingstafel:

Het Casus Overleg Beschermd is doorontwikkeld tot een Veiligheidsoverleg, hetgeen in 2014 in de gemeente Den Haag wordt vervangen door de Jeugdbeschermingstafel. Het Stadsgewest, de Inspectie, de samenwerkingspartners en de rechtbank zijn bij het projectplan, inclusief de benodigde experimenteerruimte, betrokken. Aan de Jeugdbeschermingstafel worden onder voorzitterschap van Bureau Jeugdzorg gezinnen besproken waarin het opvoedklimaat onveilig is, of waarbij anderszins sprake is van een bedreigde ontwikkeling bij één of meerdere kinderen in het gezin. De Jeugdbeschermingstafel impliceert dat er in het bijzijn van ouders en het kind wordt besloten of er hulp in een drang- of in een dwangkader opgestart of aangevraagd moet worden. Na de uitspraak van de rechter kan er dwanghulpverlening ingezet worden. De pilot start bij CJG centrum van de gemeente Den Haag.

Vliegwielen I en II:

Het Ministerie van Veiligheid en Justitie ondersteunt Bureau Jeugdzorg in het terugbrengen van de duur van de ondertoezichtstellingen door middel van de projecten Vliegwielen I en II.

Het project Vliegwielen I behelst de aanpassing van de jeugdzorgprocessen om de in- en doorstroom vanuit de Toegang naar Jeugdbescherming beide met 20% te beperken. Er zijn vier grote landelijke Vliegwielen I-projecten die zich alle focussen op een ander stuk van het werk van Bureau Jeugdzorg en Jeugdbescherming. Het Vliegwielen I project van Haaglanden focust zich op een integrale Jeugdbescherming: vanuit Deltamethodiek de integrale elementen zoeken met andere werksoorten om aansluiting te bevorderen en inzet in drang in plaats van dwang te bevorderen. De resultaatvoorstelling is voor alle Vliegwielenprojecten gelijk en betreft:

- minder uithuisplaatsingen buiten familie/netwerk
- minder kindbeschermingsmaatregelen.
- kortere gemiddelde duur van maatregelen
- betere opvoedingsomstandigheden cliënten (verminderen inzet zware zorg)
- grotere cliënttevredenheid.

De uitkomsten van het project Vliegwielen I zullen in 2014 bijdragen aan een afname van de instroom in de Jeugdbescherming en verkorting van de duur van ondertoezichtstellingen.

Het project Vliegwielen II is erop gericht om op snelle en laagdrempelige wijze quick wins door te voeren, met als doel het verminderen en verkorten van ondertoezichtstellingen en uithuisplaatsingen. Binnen Vliegwielen II wordt nadrukkelijk onderzocht of de noodzaak om de ondertoezichtstelling voort te zetten teneinde de doelen te behalen, structureel en systematisch wordt afgewogen. Indien het afsluiten van de ondertoezichtstelling bijdraagt aan een positiever verloop van het hulpverleningsproces, wordt naar afronding van de maatregel toegewerkt.

Bijlage 3 Hoofdpunten Regionaal Transitiearrangement Haaglanden

1. Afspraken tussen zorgaanbieders en gemeenten

In het Regionaal Transitiearrangement Haaglanden zijn de volgende afspraken tussen zorgaanbieders en gemeenten vastgelegd:

- De gemeenten in Haaglanden willen met jeugdhulpaanbieders op basis van zakelijk partnerschap een meerjarenafspraken aan gaan over de periode 2015 – 2016 – 2017. Dit partnerschap wordt voorbereid in 2014. Het gaat daarbij in elk geval om de focusaanbieders in categorie 1 en 2, waarbij er expliciet ruimte is voor andere en vernieuwende aanbieders². De afspraken met deze aanbieders zijn algemeen verbindend. Deze aanbieders nemen de verantwoordelijkheid om instellingen met een zeer specialistisch profiel buiten de regio bij het zorgaanbod te betrekken, zodat alle benodigde zorgvormen aanwezig zijn in de regio Haaglanden.
- De aanbieders die met de gemeenten in Haaglanden een zakelijk partnerschap aangaan, nemen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor 0% frictiekosten.
- De macrobezuiniging van 4% 2015, 10% 2016, 15% 2017 over het totale budget voor Haaglanden wordt ingeboekt. IJkpunt is de meicirculaire van 2014.
- Indien het bedrag van de meicirculaire (exclusief macrotaakstellingen) substantieel afwijkt van het bedrag dat nu aan jeugdzorg wordt uitgegeven in Haaglanden, maken gemeenten en instellingen nieuwe afspraken. Gezamenlijk wordt dan bepaald of de macrotaakstelling in relatie tot het huidige budget reëel en verantwoord is.
- De regio Haaglanden boekt de landelijke taakstelling naar dit schema in, maar wenst vanaf 2015 op de macrotaakstelling van 4% - deze wordt aan de sector onttrokken – tevens een innovatietaakstelling; deze is in 2015 minimaal 11%. Deze wordt *niet aan de sector onttrokken* maar wordt zichtbaar gemaakt als op besparing en verbetering gerichte innovatie, binnen de door de gemeenten gestelde kaders.
- Gemeenten en aanbieders stellen gezamenlijk een innovatieagenda op voor de jaren 2014, 2015, 2016 en 2017, waarbij jeugd het vertrekpunt is, maar er ook ruimte is voor het brede sociale domein. Deze innovatieagenda wordt uiterlijk 1 februari 2014 opgeleverd.
- De samenwerkende 9 gemeenten in de regio Haaglanden geven gezamenlijk invulling aan het opdrachtgeverschap (onder meer met betrekking tot inhoudelijke kaders en toekomstige inkoop).
- Er blijft ruimte voor maatwerk voor elke gemeente afzonderlijk, maar het verzoek om maatwerk ten aanzien van zwaardere vormen van zorg, wordt eerst besproken tussen de gemeenten voordat het verzoek belegd wordt bij de aanbieders. Op die manier worden de administratieve lasten voor aanbieders beperkt.
- De gemeenten en aanbieders monitoren gezamenlijk het verloop van de kosten en opbrengsten en maken tussentijds afspraken over beheersmaatregelen.
- De gemeenten en aanbieders maken gezamenlijk procesafspraken om invulling te geven aan het vervolg.

---

² - Categorie 1: de 12 grootste zorgaanbieders: Sterk regionale binding, groot volume aan zorg, substantieel onderdeel van de regionale infrastructuur (90%).

- Categorie 2: Sterke regionale binding met een beperkt volume aan zorg (waaronder de vrijgevestigden), maar wel onderdeel van de regionale infrastructuur.

2. Toegang en toeleiding

Met de Jeugdwet verdwijnt de formele indicatiestelling door Bureau Jeugdzorg. Dit neemt niet weg dat gemeenten nog steeds moeten organiseren dat ouders en/of andere aanmelders bij de gemeente of een door de gemeente aangewezen organisatie terecht kunnen voor:

- advies over en het bepalen en het inzetten van de aangewezen vorm van jeugdhulp;
- de toegang tot het gedwongen kader en het organiseren van de uitvoering van de kindbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

In het Regionaal Transitiearrangement zijn over de toeleiding de volgende afspraken gemaakt:

- Gemeenten vormen fysieke en digitale toegangswegen tot (jeugd)hulp. Uitgangspunt is stroomlijnen van de toegang. Daarnaast is er ook toegang tot de jeugdhulp via de huisarts, school en de laagdrempelige infrastructuur in de wijken. De gemeenten in Haaglanden zullen dat op verschillende manieren vormgeven.
- Punt van nader onderzoek in 2014 is waar de grens ligt van doorverwijzing naar de zwaardere zorg (c.q. of het mogelijk is een logische knip te leggen tussen vrij-toegankelijke en niet vrij-toegankelijke hulp). Gemeenten streven ernaar om bij vorming van de lokale infrastructuur de huidige expertise die nu bij Bureau Jeugdzorg aanwezig is onder voorwaarden in te zetten.
- De gemeenten willen gebruik maken van het advies van de regionale jeugdhulpaanbieders om een eenvoudig screenings ('triage')-instrument (bijvoorbeeld pluis/niet-pluis, complexiteit etc.) te ontwikkelen dat regiobreed kan worden toegepast.
- De gemeenten onderzoeken de mogelijkheden (diagnostiek en multidisciplinaire besluitvorming) van een specialistenpool, waarbij betrokkenheid van een of meer jeugdhulpaanbieders en andere vormen van ondersteuning een optie is.
- De gemeenten zullen met de (koepels van) lokale huisartsen, JGZ en jeugdhulpaanbieders afspraken maken over een zo efficiënt mogelijke werkwijze.
- De gemeenten willen ruimte creëren voor professionals om aan de slag te gaan met ouders en jeugdigen zonder gelijk in indicatietrajecten te vervallen. Daarbij zijn het primair ouders en jeugdigen zelf die een ondersteuningsplan opstellen.
- Een bijzondere vorm van toegang is toeleiding naar zorg in het gedwongen kader. Gemeenten in Haaglanden experimenteren momenteel met de uitoefening van drang en dwang in de procedure naar de Raad voor de Kinderbescherming en de kinderrechter. Daarbij worden ouders nadrukkelijker onderdeel van die procedures en wordt getracht meer te voorzien in continuïteit van hulpverlener bij de hulpverlening.
- De gemeenten in Haaglanden hebben onderling afgesproken eind 2013 het functioneel ontwerp voor de toegang tot jeugdhulp gereed te hebben.

3. Overige zorgvormen

Jeugdbescherming/Jeugdreclassering

Omdat zorgcontinuïteit wettelijk is vastgelegd voor het overgangsjaar 2015, geldt dit als bovenliggend aan certificeringsregels. Daarom gaat de Regio Haaglanden afspraken aan met de huidige aanbieders van JB/JR, waaronder Bureau Jeugdzorg, ook als deze nog niet op 1 januari 2015 zouden zijn gecertificeerd.

In de regio is de pilot jeugdbeschermingstafel erop gericht in de toekomst de toeleiding naar JB en JR te stroomlijnen en hierin ouders en het lokale veld nadrukkelijker te betrekken.

Waar nodig zal rond de zorg in het gedwongen kader bovenregionaal worden samengewerkt.

AMHK

Voor het AMHK wordt een projectstructuur ingericht voor het uitwerken van een viertal scenario's over de toekomstige positionering van het AMHK. Van belang is de betrokkenheid van het

jeugd domein daarbij. De betrokken uitvoerende instellingen krijgen een adviserende rol. De opdracht onderscheidt vier fasen:

1. Bepalen welke taken het AMHK gaat uitvoeren;
2. Bepalen welke gemeenten samen een AMHK vormen;
3. Bepalen van de organisatie die uitvoering gaat geven aan het AMHK;
4. (Door-)ontwikkelen van een visie op de aansluiting van het AMHK op de lokale/ regionale zorg- en veiligheidsketen.

Fase 1 t/m 3 moeten uiterlijk 1 juli 2014 afgerond zijn. Het AMHK moet uiterlijk 1 januari 2015 gerealiseerd zijn.

